ՏԱՐԻ 45ՐԴ ԹԻՒ 296 Կ. ՊՈԼԻՍ, 3/16 ԱՊՐԻԼ 1902 7 ՄՈՒՀԱՐԷՄ 3 ՆԻՍԱՆ 1318 ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

10 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ

10 ՓԱՐԱ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ — ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ — ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

MANZOUMÉ-I-EFKIAR
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN, POLITIQUE, FINANCIER ET LITTÉRAIRE
Directeur-Propriétaire
OHANNÈS F. KAÏSÉRIAN
38, Grand' rue de la S. Porte, 38
Constantinople

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ՔԱՅՍԷՐԵԱՆ
Առ որ կ'ուղղուին ամէն տեսակ գրութիւններ։

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Պապը Ալի ճամբէսի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր։

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50
Գաւառներու համար	108 ղր.	60

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ։
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ։

منظومهٔ افكار
صاحب امتياز و مدير مسؤلي
اوحانس فريد قيصريان
مطبعه و اداره خانه سى
باب عالى جوارنده ٣٨ نومرولى دائرهٔ خصوصيه

ՄԱՆԶՈՒՄԷ
ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ
ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ

33ՐԴ ԹԻՒԸ
Աշխարհաբար Նարեկի
ԱՅՍՕՐ ՊԻՏԻ ՍՏԱՆԱՔ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ ՎԱՆՔԻՆ ՇՈՒՐՋ

«Արեւելք»ի Արէտը՝ ազդուելով առաւօտեան թերթի մը Երուսաղիմայ մեր վանքին նկատմամբ աննպաստ հրատարակութիւններէն, ինքն ալ իր կարգին, կարգ մը բաներ գրած էր, առանց ստուգելու իրաց վիճակը։ Առաւօտեան այդ թերթէն արդէն կը ըսպասէինք այդ տեսակ հակատրամաբանական հրատարակութիւններ. վասն զի, Երուսաղէմի մէջ, մենք գիտենք թէ՝ ատոնք ի՛նչ ներշնչումներէ բղխած են, և թէ ի՛նչ նկատումներէ և յուսախաբութիւններէ յառաջ գրուած են։ Հետեւաբար, Ս. Յակոբեանց միաբանութեան, ինչպէս նաեւ այս սրբավայրը այցող և ճանչցողներու համար՝ խոպան կարեւորութենէ զուրկ են այդ կարգի հրատարակութիւններ։ Բայց կը ցաւինք որ Արեւելք ալ, փոխանակ իրողութիւնը ստուգելով՝ ճշմարտութիւնը մերկացարանոց յայտնելու, կոյր զկուրայն արձագանգ կը դառնայ նպատակաւոր գրութիւններու։ Արէտ՝ որ առանց սամուրեննիի չի կրնար պաշտպանուիլ ու կ'ըսէ որ նիւթի սովէն բռնուած, կը բացագանչէ թէ՝ ինչու համար մեր միաբանները՝ վանքին գրադարանը չեն յաճախեր, առանց գիտնալու Ս. Յակոբեանց միաբանութեան իւրաքանչիւր անդամին օրական պարտաւորիչ պաշտօններն ու սպասարկութիւնները, խորհելու թէ՝ ինչ թագուն պատճառ կայ այդ տողերը գրելու։ Եթէ Արէտ կը կարծէ որ Ս. Յակոբեանց միաբանները՝ մինչեւ իրիկուն կը յօրանջեն, և կամ խաղ կը խաղան մեր գրաբարի ուսուցիչներէ ոմանց պէս, չարաչար կը սխալի։

Երուսաղիմայ վանքին մէջ, և վանքէն դուրս՝ հազարաւոր եկեղեցական պարտականութիւններ կան, որոնց գործադրութեան մէջ վայրկեան մը յապաղիլ, կամ անփոյթ գտնուիլ, կրօնական անհագին իրաւունքներ կորսնցնել և պատասխանատուութիւն հրաւիրել ըսել է։ Բացի Արէտէն, ամէն մարդ գիտէ կամ կարդացած է անշո՛ւշտ, այն աւել մը պակաս աւելցնելու, կամ աշտանակ մը աւելի կամ պակաս վառելու, խնկարկութիւնները յապաւելու կամ աւելցնելու խնդիրները, որոնք սարիներով զբաղեցուցած են գործադիր մարմինները։ Շնորհիւ Օսմանեան մեծազօր Կայսերաց, և գլխաւորաբար շնորհիւ Նորին Կայսերական Վեհափառութեան, մենք ամէնէն աւելի նպաստաւորեալ քրիստոնեայ ազգերուն հաւասար՝ կրօնական առանձնաշնորհումներ կը վայելենք, Ս. Տեղեաց ամէն մասերուն մէջ, ինչպէս Ս. Յարութեան Գերեզմանին մէջ, Բեթղեհէմի Ս. Այրին մէջ, Յովսափաթեան Ձորի՝ Ս. Աստուածածնայ տաճարին մէջ, և ուրիշ Սրբազան ուխտատեղիներու մէջ։ Մրցակից քրիստոնեայ ազգաց հանդէպ, այսչափ եկեղեցական իրաւունքները պաշտպանելու, ոտնձգութիւնները արգիլելու, Ս. Յակոբեանց միաբանութեան համբաւը վառ պահելու համար՝ վրդովները ստիպուած են, մեծ հոգածութիւն ցոյց տալ։ Ուստի, այս պարտականութիւնները թողուլ, և գրադարանի մէջ ո՛ և է ընթերցանութեամբ պարապիլ, չենք կրնար յանձնարարել միաբանութեան բազմազբաղ անդամներուն։ Այո՛, մենք այնպիսի վարդապետներ ալ ունինք որ, թէև ճառ մը չեն կրնար գրել կամ խօսիլ՝ հոգւոյ անմահութեան վրայ, բայց ոգի ի բռին կ'աշխատին կրօնական իրաւանց ծէսերուն անվթար պահպանման, որուն իրենց անձը սիրայօժար կը նուիրեն հաւատքով ու ջերմեռանդութեամբ։

Առնցմով աւելի կը պարծի մեր եկեղեցին. որովհետեւ, գիտենք որ, իրենց պարզ հաւատքով, քրիստոնէական ջերմեռանդութեամբ հարիւրապատիկ աւելի օգտակար կ'ըլլան, քան այն թերահաւատ, սկեպտիկ, բայց գիտուն կարծուած Աստուածաբանները։ Երուսաղէմի եկեղեցական իրաւանց պաշտպանութեան համար՝ այս այսպէս է։

Մնաց որ, Արէտ՝ բնաւ խօսքը չըներ Ղալաթիոյ մեծահռչակ մատենադարանին, որուն հետ մօտէն կամ հեռուէն կապ ունի, իր Ուսումնական Խորհրդոյ անդամակցութեան պատճառաւ։ Ո՞ւր են, ի՛նչ եղան, հաւաքուած ու նուիրուած այնքա՛ն ձեռագիր ու տպեալ մատեանները։ Մուկե՞րը կը կարդան արդեօ՛ք, թէ Ղալաթիոյ ժամկոչները։

Ցարդ, ո՞ր գրասէրը, ո՞ր բանասէրը օգտուած է անկէ։ Մեղքը վիզը, նոյն ինքն Արէտ, մատենադարան բռնած անգոյ տեղէն ներս մտա՞ծ է։ Անգամ մը դարակները պրպտա՞ծ է, գիրք մը ուզա՞ծ է։ Ու եթէ Արէտ կամ ո՛ և է մէկը՝ գիրք մը ուզելու կամ փնտռելու ալ ըլլայ, ո՛վ պիտի տայ։ Թորոս աղբա՞րը, թէ Սեբաստացի Տէր-Դարեգին քահանան, որ անցեալ տարի Ս. տեղս եկաւ և մեր նորաբաց գրադարանն ալ այցելեց։

Իսկ գալով այն կէտին թէ՝ ի՛նչու համար միաբանական ժողով չի գումարուիր ու հաշուետուութիւն չըլլար։ Եթէ այսչափը չգիտէր Արէտ, և Երուսաղէմի նկատմամբ անիրաւ վճիռներ արձակելու կ'ելլէ, արդարեւ արգահատելի է։ Երուսաղէմի վանքին ելեւմտից հաշիւները՝ ամենայն կանոնաւորութեամբ արձանագրուած ու ներկայացուած են պատկանած կրօն. բարձրագոյն իշխանութեան։ Թէ ինչու չեն հրատարակուիր անոնք, և կամ ինչու համար քանի մը ընտրելոյ միաբաններ չեն կրնար վճիռ անոնց վրայ, և կամ ինչու համար առաւօտեան թերթին յօդուածագիրն ու Արէտ, առիթ չեն ունենար ներկայացուած հաշիւներն ալ խածելու, ատոնց պատասխանատուութիւնը, ապահովապէս, հոգեւոր վերին իշխանութեան կը պատկանի, որ իր անտեղիտ արժանիքով, հիանալի վարչագիտութեամբ, տնտեսագիտութեամբ և այլ աստուածատուր հանգամանքներով՝ իր ներկայ խնկելի հասակին մէջ, պաշտումի առարկայ դարձած է ո՛չ միայն Ս. Յակոբեանցս միաբանութեան անդամներուն իրազեկ մասին, այլ եւ համայն ազգին, և գլխաւորաբար անոնց որոնք բաղդ ունենալով Ս. Երկիրը ուխտի գալ, մօտէն տեսած են այն աշխարհաշէն ձեռնարկներն ու հսկայ շինութիւնները, որոնք Ն. Ամենապատուութեան հրամանաւ կառուցուած են, ու ապահովելով հանդերձ Ս. Յակոբեանց միաբանութեան նիւթական գոյութեան բարելաւութիւնը, հիացում կ'ազդեն բիւրաւոր օտարազգի այցելուներուն։

Եթէ Ս. Յակոբեանց միաբանութիւնը կարեւորութեան առնէր այս կարգի նպատակաւոր հրատարակութիւնները, ու անոնց անգիտակ ու սարուկ արձագանգը, եթէ վանքին մէջ գործի գլուխ գտնուող անձինք՝ տկարութիւնը ունենային զգածուելու այս կարգի քանդիչ հրատարակութիւններէ, ու ամէն բան երեսի վրայ ձգելով՝ քաշուելու չափ թոյլ ըլլային, ապահովապէս հիմա առաւօտեան թերթին գրողն ու Արէտ՝ իրական նիւթեր պիտի ունենային իրենց յոռետեսի ողբերգութիւնները յօրինելու։

Ուրախալի է որ, միեւնոյն թերթին մէջ, քանի մը օր վերջ՝ Արէտին պատշաճ պատասխանը անուղղակի տուած է Ցուսակ, որ լաւատեղեակ է Երուսաղիմայ վանքին ելեւմտական և կրօնական վիճակին։

Կը սպասէինք Վերջէն՝ որ Երուսաղիմայ մէջ տեղի ունեցած ամէնէն աննշան մէկ պարագան իսկ, իր թղթակցութեան նիւթ կ'ընէ—որ փութար բացատրութիւն տալ այդ տեսակ գայթակղեցուցիչ հրատարակութեանց, որոնք աւելի քան երբեք հրապարակ կը նետուին գիտմամբ, ուխտագնացութեան օրերուն մօտիկ, երբ ժողովուրդը մտադրէ Ս. Երկիրը այցելել։

Աչք ունեցողները կը տեսնեն սակայն, և ականջ ունեցողները կը լսեն թէ՝ երբեք Երուսաղիմայ վանքը՝ գտնուա՞ծ է այս աստիճան բարգաւաճ վիճակի մէջ։

ԴԻՏՈՂ ՄԻԱԲԱՆ ՄԸ

ԱՆՁԱՅՆ ՔԱՐՈԶ

Մարպլ-Արքըն հազիւ քառորդ մըղոն հեռու, Օքսֆորտ փողոցին ձախ կողմին վրայ, կը բարձրանայ կարմիր աղիւսէ շինուած անշուք և պարզ շէնք մը. արդարեւ ա՛յնչափ պարզ, որ հազուադէպ կ'ունենայ եկեղեցիի երեւոյթին, անցորդներուն շատերէն աննշմարելի կը մնայ։

Հազարաւոր մարդիկ, որոնք կը պարծենան Լոնտոն քաղաքը աղէկ ճանչնալնուն վրայ, չեն գիտեր այդ շէնքին ո՛ւր ըլլալը, և ո՛չ ալ այդ մասին տեղեկութիւն ունին՝ անկէց անցնող բիւրաւոր անցորդները։

Զարմանալի չէ սակայն այս բանը. որովհետեւ, պզտիկ խաչ մը և կէս մը աւրուած արձանագրութիւն մը միայն կայ եկեղեցիին ճակտին վրայ, ցոյց տալու համար Լոնտոնի մէջ գտնուած հետաքրքրական շէնքերէն մին — Ս. Փրկիչ եկեղեցին, որ, Լոնտոնի մէջ գտնուող 2000 խուլ-համրերու մայր-եկեղեցին է։

Հոն, կիրակէ կիրակի, անխօս հաւատքը և անխօս աղօթքը կ'աղօթեն միատեղ։ Դուրսը, կառքերու թաւալումը և ամբոխին ժխորը միասին խուլ վայնասուն մը կը կազմեն, ինչ որ կարող պիտի ըլլար ուրիշ եկեղեցիներու մէջ գտնուած հաւատացեալներու մտածումը խանգարել, բայց այդ վայնասունը Ս. Փրկիչ եկեղեցւոյ ժողովրդին համար տարբերութիւն մը չունի, որովհետեւ չեն կարող լսել զայն։

Շատ բան լսած էի Դեր. Ֆ. Ո. Ժ. Ձիլպիի քարոզ խօսելու զարմանալի մեթոտին վրայ. իմացած էի թէ՝ ինչպէս կատարելապէս լաւ գիտէ ան՝ ո՛չ միայն մատով հեգելու հին դրութիւնը, որ արդէն ամէն խուլ-համրերու խօսակցութիւնը դիտողներուն ծանօթ է, այլ նաեւ կրնայ ձեւերու և շարժուածքներու միջոցաւ գործադրել այնպիսի դրութիւն մը, որով իր քարոզները կ'ըլլան արտադրութեան մէջ աւելի հարուստ, դաստակութեան մէջ աւելի կանոնաւոր, և իրենց ընդարձակութեամբ և զօրութեամբը աննունապէս աւելի ազդեցիկ՝ ունկնդիրներուն հետաքրքրութիւնը արթնցնելու մէջ։

Շատ հետաքրքիր էի և կ'ուզէի այդ տեսակ եկեղեցական արարողութեան մը ներկայ գտնուիլ. յետ վարի անձրեւոտ հինգշաբթի իրիկուն մը, եկեղեցիին ժամերգութեան ներկայ գտնուողներէն մէկն ալ ես եղայ։ Երբեք չպիտի կրնամ մոռնալ այն տպաւորութիւնը, որ ըրաւ իմ վրաս այդ՝ անխօս կերպով կատարուած՝ արարողութիւնը. և ոչ ա՛լ պիտի կարենամ մտքէս վանել այն ճնշիչ ազդեցութիւնը, զոր ունեցայ, երբ տեսայ թէ՝ արդարեւ իրականութիւն մըն էր, այս դժբաղդ մարդոց պզտիկ ամբոխը, մեծ մասամբ ամէնքն ալ թշուառ և անլուր կերպով աղքատ, կ'աղօթէր, կը շարժէր, կը շնչէր, մեր քովիկը, մեր մէջ, անձայն, սակայն երջանիկ, ընդհանուր և մտացի, սակայն գործելու մասին ոչ բոլորովին ազատ, իրեն հանգստութեանը մասին անձնուրաց մարդ, սակայն ոչ բոլորովին գաղափարական, այլ, ինչպէս որ նշմարեցի շատ պարագաներու մէջ, մեզի պէս նիւթական նոյնպէս։

Բացի քարոզիչին կնոջմէն, որ իր ամուսինին մեթոտին փորձ հետեւող մըն է, ամէնէն առաջ եկեղեցի եկողը ես եղայ։

Լոյսերը քիչ մը վառուած էին։ և կէս մութ մը կը ծփար եկեղեցիին մէջ։

Քիչ մը վերջը, վարի կողմէն դուռը մը բացուեցաւ, և ոտքերը քսքսելով մէկը ներս մտաւ և սկսաւ յառաջանալ։ Անոր հետ նստայ ամէնէն առջի նստարանը։ Նորեկը կօշիկ ներկող մըն էր, շատ խեղճ տեսակէն, ոչ ոք սակայն զինքը դուրս վռնտեց։ Դեր. Ձիլպիի ծուխերը ամէնքն ալ հաւասար են, ամէնքն ալ իրարու բարեկամ՝ իրենց դժբաղդութեան նոյնութեամբ։ Առաջին նստարանները ամէնէն առաջ եկողներուն համար են։

Քանի մը վայրկեան վերջը եկեղեցին գրեթէ ամբողջ լեցուն էր։

Հոս կը տեսնես որ երկու բարեկամներ զիրար կը ճանչնան և կը ժպտին. անդին՝ երկու զոյգ ձեռքեր կէս-մութին մէջ կը փայլին, ինչ որ ցոյց կուտայ թէ տաք խօսակցութիւն մը տեղի կ'ունենայ եկեղեցւոյ մէկ կողմէն միւսը։ Վայրկեան մը ևս, և ահա եկեղեցւոյն չորս կողմը խօսակցութիւն մը տեղի կ'ունենայ, թաչտող, խօսող ձեռքեր մթութիւնը կը կենդանացնեն, և դէմքերը արտայայտիչ ձեւերով կը թրթռան։

Տարօրինակ տեսարան մըն է ասիկա, և միանգամայն ծիծաղելի և անհաճոյ՝ լսող այցելուին համար, որ նստաւ այս անխօս ամբոխին մէջ՝ առանց բան մը հասկնալու։

Քիչ մը վերջը, եկեղեցականը, հագուած՝ եկեղեցականի սովորական հագուստով, ներս մտաւ և ժամերգութիւնը սկսաւ։

Եկեղեցականին արարողութեան ամբողջ տեւողութեանը միջոցին ո՛չ մէկ ձայն լսուեցաւ, բայց միայն դուրսը անցնող օմնիպիւսներու և կառքերու թաւալման դղրդիւնը։ Ո՛չ մէկ շարական, ոչ մէկ բառ, բայց միայն աններկարագրելի հեշ մը, որ գրեթէ այս տեսարանին օտարական եղող մը ջիղերուն կը դպի։ Նաեւ ամբողջ եկեղեցական արարողութեան միջոցին, թէ՝ աղօթքի և թէ՝ քարոզի ատեն, մէկուն աչքը չդառնեցաւ այն անձին դէմքէն, որ դասին մէջ, պզտիկ սեղանի մը առջեւ նստած, իրեն յատուկ եղած կերպով մը կը խօսէր։

Ամէնէն առաջ, այս տարօրինակ քարոզին գաղափարական իրականութիւնը ուրիշ ամէն մտածումներ վաներ իմ՝ շատ հասկնալի չթուեցաւ որ կարելի էր ո և է կապակցութիւն մը տեսնել ունենալ այս քարոզչին և իր ժողովրդին մէջ. բայց հոս, հոն, աչտոր՝ դիտողը մը դէմքին վրայ կը նշմարէր խորհրդածութիւն մը, զոր իրեն ներշնչած էր քարոզչին ըրած ձեւերէն մէկը։

Մէկ մըն ալ սովորականէն աւելի ընտանի բան մը ըսուեցաւ իրենց, այն ատեն լայն, խելացի ժպիտ մը անցաւ ներկաներուն դէմքին վրայէն, և ամէնքը մէկէն գլուխնին շարժեցին, իրարու նայելով իրար հասկնալու ձեւով։

Այն ատեն, առաջին անգամ ըլլալով, հասկցայ թէ այդ թաչտուն մատները, որոնք արագ արագ կը խաղային գրասեղանին վրայ և երբեմն կը բարձրանային և երբեմն կ'իջնային, այդ ձեւերը, մարմնոյն շնորհալի հակումները, դիմագծերուն հրաշալի խաղերը, ամէնքն ալ իրենց յատուկ նշանակութիւններն ունէին։ Դիտողներուն համար ամէն պզտիկ շարժում, բան մը կը նշանակէր, խօսուած քարոզի մը մէկ բառին պէս և թերեւս անկէ աւելի արտայայտիչ։

Երբ տեսարանին տարօրինակութեանը քիչ մը ընտելացայ, այն ատեն փորձեցի քարոզին նշանակութիւնը հասկնալու ջանալ, և զարմանալի էր տեսնել թէ իր ըրած ձեւերէն շատերը հասկնալի էին նոյն իսկ ինծի որ, սորված և վարժուած չէր նշանացի խօսակցութեան։

Շատ պարբերութիւններու մէջ, ձեւերը և շարժումները այնչափ յստակ էին, որոնք խօսուած բառերու հաւասար արժէք ունէին։ Արդարեւ ասիկա զարմանալի յայտնութիւնն էր մարդկային արտայայտիչ կարողութիւններուն։ Երբ մարդուս մտաւորական կարողութիւնը միացած է ձեռ-բառերու դրութեան մը, և ամէնէն հասկնալի եղած՝ նոյն իսկ պարզ տղոց ալ, այն ատեն կարելի է երեւակայել թէ՝ ո՛րչափ բան կարելի է ընել այդ ճամբուն մէջ, առանց գիտնալու ամէն բառ զատ հեգելու ձանձրանալի մեթոտին, թէպէտ և այս վերջինն ալ պէտք է, երբ նշանները այնքան նուրբ են որ միայն շատ մշակուած մտքերուն դիւրհասկնալի են։

Թարգմ. ՕՐ. Ա. Ձ.

ՃԱՐՏԱՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱՐՏՆԻՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ

ՓԱՓԱՔՈՒԱԾ ՍԵՒ ՆԵՐԿԸ

Ընտիր և դիմացկուն, անթափելի սեւ ներկ մը կրնանք ձեռք բերել, շինել կամ բաղադրել հետեւեալ կերպով։

Կտաւը կապոյտ ներկով ներկելէ վերջ՝ «նուա տը կալ»է և «Գամբէչ»է

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ (76)

ԿՈՐՈՆ

ԺԱՎԷԼ

ՓՈՂՈՑԻՆ ՈՃԻՐԸ

ԺԲ.

ՅԱՅՏՆՈՒԹԻՒՆԸ

—...նէ՛յ...

Ամբողջ մարմինէն սարսուռ մը անցաւ ու միտքը սոսկալի կասկած մը ծագեցաւ։

Բայց Մարթ անոր դաստակէն բռնեց, և նշան ըրաւ որ ելլել նստիլ կ'ուզէր...

Օգնեց անոր...

Ու երբ նստեցաւ, ձեռքը գրասեղանին երկնցուց...

—Հոն... գզրոց... մէկ կողմը...

Հասկցաւ, և կարասիին մէկ կողմը փայտին մէջ ծածկուած գզրոց մը բացաւ... դեղին և քիչ մը ճմռթկած պահարան մը երեւցաւ... առաւ զայն ու Մարթին երկնցուց...

Բայց Մարթ ետ տուաւ ատիկա, նշան ընելով թէ ա՛ն իրեն կը վերաբերէր...

Յետոյ, ըրած ճիգէն յաղթուած, խեղճ Տ. տը Լիւսան նուաղեցաւ...

Վայրկեան մը, Րօպէր բազկերակը բռնեց... զգաց որ հետզհետէ կը տկարանար... յետոյ... բոլորովին կանգ առաւ...

Երբ ապահով եղաւ թէ ամէն օգնութիւն ա՛լ անօգուտ էր, Տէրվալ և Լըրիշ միասին վար իջան և մինչեւ այս վերջինը կը վազէր թաղին ոստիկանապետին իմաց տալու եղելութիւնը, ինք բացաւ Մարթի իրեն տուած ծրարը...

Առաջին պահարանին մէջ երկրորդ մըն ալ կար, որու վրայ սա տողերը գրուած էին.

«Իմ Մարթ աղջիկանս, որ յանձնէ Ք. Րօպէր Տէրվալի, այն օրը երբ Մարսըլնէ կրնայ անոր կեանքին սպառնալ...»

Տենդոտ կերպով մը, Րօպէր բացաւ այդ երկրորդ պահարանն ալ...

Իր գտնուած կացութիւնը այնքան շահեկան էր որ Տէրվալ գրեթէ մոռցեր էր այն եղերական կերպը, որով այս ծրարը իրեն ձեռքը հասեր էր...

Անյագ կերպով մը կարդաց խիտ տառերով թուղթին վրայ գրուած տողերը... «Րօպէր Տէրվալ, կ'ըսէր Մարթի մօրը յետ մահու խոստովանութիւնը, իրականապէս կոմս և կոմսուհի Վարէնժի զաւակն է...

«Մարսըլնէ, կոմսուհիին եղբօրորդին, օտար երկրի մէջ իր ծնողքէն ժառանգած պզտիկ հարստութիւնը ցոփութեամբ վատնելէ յետոյ, Փրանսա վերադարձաւ և հոն իմացաւ իր եղբօրաղջկան ամուսնութիւնը տը Վարէնժ ծեր կոմսին հետ, որ անոր հետ ամուսնացեր էր գեղեցկութեանը համար։ Անհունօրէն հարուստ, կոմսը ժառանգորդ չունէր... ասոր համար շատ ուրախացաւ այն օրը, երբ կոմսուհին իրեն իմացուց թէ՝ քիչ ատենէն մայր պիտի ըլլար...

«Այս խօսակցութիւններու միջոցին էր որ Մարսըլնէ, անանկացած, հիւանդոտ Օլիվէի մօտը գտնուող տը Վարէնժներու դղեակը եկաւ, իր եղբօրորդիէն և եղբօրաղջիկէն ասպնջականութիւն խնդրելու, զոր այս վերջինները լայնօրէն շնորհեցին իրեն։ Տ. տը Վարէնժի յղութեան մինչեւ վերջը, Մարսըլնէ սիրալիր և հաճոյակատար ազգական մը եղաւ... Յաջողեր էր բարեկամութիւնը շահել ծեր կոմսին, որ շատ հաճոյք կը զգար եղբօրորդիին հետ որսի ու ձուկի ելլելով...»

Աճապարանքով, աչքերը չլմորած և ականջները բզզուն, Րօպէր շարունակեց ընթերցումը և հասկցաւ վերջապէս թէ ի՛նչու համար Մարսըլնէ կը մերժէր զինքը իրեն փեսայ ընել։

Իր հօրը սպաննիչը չէ՛ր կարող իր աղջիկը իր զոհին կնութեան տալ...

Կարճ նախադասութիւններով, Շուշ-ն կը պատմէր այն եղերական տեսարանը, որու վկայ եղած էր...

Օր մը, կոմսը և եղբօրորդին ձուկի ելած էին Լուարի մէջ պզտիկ գետալիցին վրայ...

(Շարունակելի)

թաղադրեալ «տէգօգսիօն»ի(*) մը մէջ կը թաթխինք. վերջն ալ «սուլֆադ-տը ֆեր»ն տիսսօլիւսիօնի(**) մը մէջ. այնուհետեւ կտաւը բաց օդին մէջ կը փռենք, վրայի կեղտերը, աղտերը կը մաքրենք եւ կը չորցնենք։

Եթէ կ'ուզէք որ աւելի աժան ըլլայ այս սեւ ներկը, «թէնթիւռ պլէօ»ին տեղ կը գործածէք «պրու տը նուառ»։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Պրուսա Առաջնորդը Յովհաննէս եպիսկ. Արշարունի հաւալէ սէպէպլէրտէն պահիս իբրեւ պիր իսթիֆանամէ իլէ, Պրուսա առաջնորդլուղընը գաթըյեէն պրագաճաղընը Պատրիարքարանա պիլտիրմիշ տիր։ Պու պապտէ եվվէլճէ պէեանը էֆքեար իթթիհիրմիշ իչուն, մուշարիլէյհ եպիսկոպոս հագգընտա մուվաֆըգ պիր գարար իթթիխազընը Ազգ. Կեդր. Վարչութիւնտան պէքլերիզ։ Պուլկարիա վէ Րումանիա սէյեար առաջնորդլուգ մէմուրիյէթի Պիթլիս առաջնորդլուղընը գաթըլ իթմէյէն Վահան վրդ. Յակոբեանա հավալէ օլունտուղընտան, Արշարունի եպիսկ.ը մէզքիւր մէմուրիյէթէ գանտիրմա կէօսթէրմէէ իսթիճալ իտէն րէֆիգըմըզ պագալըմ մուշարիլէյհի հա՞նկը մէմուրիյէթէ գանտիրմա կէօսթէրէճէք տիր։

—Գայսէրիյէ Առաջնորդը Տրդատ եպիսկ, Պալեանա' էսպաբընը պէեան էթմէտէն մահէլլը մէմուրիյէթինտէն այըրըլմամազը Պատրիարքարանտան թէնպիհ օլունմուշ իսէ տէ, Տրդատ եպիսկ. մէզքիւր Առաջնորդարանա տաիր պազը չէյլէրի չիֆահէն պէեան իտէպիլէճէկինի պիլտիրմիշ օլտուղունտան, Զատիկտէն սոնրա չէհրիմիզէ կէլմէսինէ միւսաատէ օլունմուշ տըր։

—Տիարպէքիր Թէմինտէ միւհթաճ օլան քիլիսէլէրէ վէ քէօյլէրէ Թէվզի իտիլմէք իւզրէ Պատրիարքարանտան, Տիարպէքիր առաջնորդը օլուպ չէհրիմիզտէ պուլունան Եզնիկէլ վրդ.է պիր թագըմ քիլիսէ քիթապ վէ էսվապլարը թէսլիմ օլունմուշ տըր։ Մըչվա-

(*) Ֆրանսերէն «տէգօգսիօն» բառը, որ լատիներէն «տէգօգէր» բառէն է, և կը նշանակէ հայերէն եռացնել, «ֆիզիքական (սրէչարճա) այն գործողութիւնն է, որով հեղուկի մը մէջ կ'եռացնենք, կ'եփենք դեղ կամ ներկ և ասոնց նման բաներ, երբ անոնցմէ հանել կ'ուզենք անոնց համերը, լուծուելիք էական մասերը։ «Տէգօգսիօն» կ'ըսենք նաև այս գործողութեամբ առաջ եկած արդիւնքին։

«Տէգօգսիօն պլանչ տը Միտանհամ» կոչուածը տարբեր բան մըն է. ատիկա Թանչքի և փորհարութեան յհամար չատ օգտակար դեղ եղող ըմպելի մըն է և կը պատրաստուի հացի փոշով (միջուկով) կամ արապկով, «կիւրհաթէմ»ի «չուրուպ»ով և «սիրօ տը կիմօն», չորցած այծեղջիւրով և նարինջի ծաղիկի ջուրով։

(**) Թէ ինչ ըսել է «տիսսօլիւսիօն» ու «սօլիւսիօն»։ «Տիսսօլիւսիօն» կը կոչուի այն գործողութիւնը որով հեղուկ մարմին մը կը հաղորդէ իր այս վիճակը ուրիշ մարմինի մը, այսինքն երբ ուրիշ մարմին մը կը լուծէ։ Գիտական աշխարհն առաջարկած է վերապահել «տիսսօլիւսիօն» բառը, նշանակելու համար այն պարագան՝ երբ լուծեալ ու լուծող կը փոխեն բնութիւն, ինչ որ տեղի կ'ունենայ մետաղներուն վրայ «ասիտ»ներուն ներգործութեան մէջ. իսկ «սօլիւսիօն»ը գործածել կամ կոչել երբ այս լուծող ու լուծեալ երկու մարմիններ, բնութիւն չեն փոխեր. օրինակի համար երբ շաքար կամ աղ դնենք ջուրին մէջ։

= «Տիսթիլլասիօն» (որ բաղկացած է «տի» բաժանում նշանակող մասնիկով և լատիներէն «սթիլլա»՝ չիթ կամ կաթիլ բառով, կը կոչուի այն գործողութիւնը, որով հեղուկները չոգիի կը վերածեն, կը չոգիացնեն, տաքութեան միջոցով, վերստին զանոնք հեղուկ վիճակի մէջ դնելու համար պաղութեան միջոցաւ։ «Տիսթիլլասիօն»ին նպատակն է բաժնել հեղուկները կարծր մարմիններէն, կամ իրարմէ բաժնել տարբեր չոգիացումով մարմիններ։ «Տիսթիլլասիօն»ը կը կատարուի մասնաւոր գործիքով մը որ կը կոչուի «ալամպիք» կամ «գօրնու» քիմիագէտները «տիսթիլլասիօն սէչ» այսինքն չոր թորում կը կոչեն այն գործողութիւնը որով կը տարրալուծեն (տէգօմբօզէ), կը տարբաղադրեն բուսական կամ կենդանական չչոգիացող մարմինները, այնպիսի կերպով որ, զանոնք ուրիշ մարմիններու փոխեն։

«Տիսթիլլասիօն»ի գիւտը Արաբաց կը վերաբերի, սակայն յայտնի է թէ հինները ի գործ կը դնէին սոյն քիմիագիտական գործողութիւնը։

լէյհ՝ պիր գաչ կիւնտէն եօլա չըգաճագ տըր։

—Արմաշ մանաստըրը վանահայրը Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան' պիր գաչ կիւնտէն չէհրիմիզտէ պէքլէնիլիյօր։ Տ. Եղիշէ եպսկ.՝ չէհրիմիզտէ պուլունտուղը միտտէթճէ Մագրիգէօյ Թաղ. Խորհուրդունըն տավէթ վէ րէճասը իւզէրինէ վէ Զատիկ միւնասիպէթի իլէ, մահէլլը մէզքիւր քիլիսէսինտէ քարոզիչ օլաճագ տըր։

—Երզրումի զէնգէլէսինտէն զարար կէօրմիւչլէրին մէնֆաաթընա օլարագ, չիմտիյէ գատար հէր թարաֆտան Պատրիարքարանա կէօնտէրիլէն մէպալիղ' ճէման 2500 լիրայա վասըլ օլուեօր։ Պու մէպալիղըն եարըընտան զիեատէսի' հալէա Պատրիարքարանտա պուլունուպ, ճէսթէ ճէսթէ կէօնտէրիլիյօր։

—Ս. Պատրիարք' պու կուն պիզզաթ մէարիֆ նազըրը ճէնապը աթուֆ. Զէքի պէյ էֆ. հազրէթլէրինի զիեարէթլէ, մէմուրիյէթը ճէտիտէսինտէն տօլայը միւշարիլէյհ հազրէթլէրինի թէպրիք իտէճէք տիր։ Եվվէլքի կիւն տէ Պատրիարքարան պիրինճի գաթուքէթխիւտասը Տիգրան էֆ. Տ. Ներսէսեան վէքիլլէթէն զիեարէթլէ, միւշարիլէյհ հազրէթլէրինի թէպրիք իթմիշ տիր։

—Իզմիր Ազգ. Հիւանդանոցունըն թէսիսինին սէքիզինճի սէնէյի տէվրիյեէսի մէրասիմի չաչաալը սուրէթտէ վէ Իզմիր Առաջնորդը Տ. Մելքիսեդեկ Արքեպիսկոպոսըն թահթը րիասէթինտէ օլարագ, վէ ազգային վէ սաիր ճէմաաթլարտան տա պիր չօգ զէվաթ հազըր պուլունտուղը հալտէ իճրա օլունմուշ տըր։ Մէրասիմին իխթիտամընտա Մարչը ալիի Համիտի աճագտա իւմթիմա իտիլտիքտէն սոնրա, Թարաֆը էշրէֆէ հազրէթը Բաւիչահի վէ Հիւանդանոցըն միւէսսիսլէրի իլէ խայրխահլարը իչուն պիր չօգ տէօալար օգունմուշ տըր։ Ս. Պատրիարք՝ մէզքիւր մէրասիմին իճրասը իչուն թէչէքքիւլ օլունան գօմիսիօնը պիր Օրհնութիւն Կոնդակը կէօնտէրմէքլէ պէրապէր պէեանը մէմնունիյէթ համի պիր գըթա թէլէկրաֆ տախի չէքմիչ տիր։

—Պէրլինտէ երգաձը մէարիֆիմիզտէն Բագրատ Խալաթեան պիր ճէմիյեէթը էտէպիյէ մէեանընտա, էտէպիյաթըն հիքեաէ գըսմընը պիզատէ ճէսպ իթտիրիբ հալինէ ծաիր պիր գօնֆէրանս վէրմիչ տիր։

—Թէպրիզտէ խայրըէվէր Նազար Գօրճեանըն սօն կիւնլէրտէ վէֆաթ իթտիյի պիլտիրիլիյօր։

—Ծիպըրալթար Անկլիքան քիլիսէսինին եպիսկոպոսը օլուպ, չէհրիմիզտէ պուլունան Մօնսէնեօր ճէնապլարը' Պատրիարքարանա կէլէրէք, Ս. Պատրիարքը զիեարէթ իթմիշ տիր։

—Բաղաք. Ժողով' կէլէճէք ճիւմաա կիւնի իճթիմա իտէճէք տիր։

—Ս. Պատրիարք' տիւն Ատլիյէ նէզարէթը ճէլիլէսինէ կիտէրէք, ատլիյէ նազըրը իւպքեթլու ախվէթլու Աբտիւր Րահման բաչա հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ էյլէմիչ տիր։

—Ս. Յակոբեանց վանքընըն իքինճի լուսարարապետի Տ. Խորէն վրդ. Բօրթուգալեանըն վախճանըլ օլտուղը' Երուսաղէմտէն ալընան պիր մէքթուպտան անլաշըլմըշ տըր։

ԱՖԻՕՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐԸ ԱՊՕՆԷԼԷՐԻՄԻԶԷ

Գազէթա պէտէլլէրինի գործակալըմըզ Ստեփան էֆ. Գարլամեանա վէրմէնիզ րէճա օլունուր։

ԽԱՐԻՃԻՅԷ

ՍՎԻՉԷՐԱ ՎԷ ԻԹԱԼԻԱ. — Ռոմա գազէթալարը նիմ րէսմի սուրէթտէ աթիտէ միւնտէրիճ պէեանաթը նէչր իտիեօրլար. «Իթալիանըն Պէրն սէֆիրի Մ. Սիլվէսթրելլի' Սվիչերատա չըգան գազէթալարտան պիրինին նէչր իթմիշ օլտուղու չիրքին մագալէլէրտէն տօլայը, Սվիչէրանըն խուսուսի մէճլիսինէ պիր չիքայէթնամէ կէօնտէրմիշ օլտուղունտան, մէճլիս իլէ միւշարիլէյհ սէֆիր արասընտա չախսի պիր մէսէլէ զուհուր իթմիշ, վէ պունըն միւթէաքըպ, Սվիչէրա հիւքիւմէթի Իթալիա հիւքիւմէթինտէն սէֆիրին ազլինը թալէպ իթմիշ իտի. հալպու քի, Իթալիա հիւքիւմէթի՝ Սվիչէրանըն պու թէքլիֆինի րէտտ իթմիչինտէն, խուսուսի մէճլիս Մ. Սիլվէսթրելլի իլէ օլան միւնասէպաթընը քէսմիչ։ Իչթէ պունա պինաէն Իթալիա հիւքիւմէթի տախի' Սվիչէրանըն Ռոմա սէֆիրի Մ. Գարլէն իլէ օլան րէսմի միւնասէպաթընը քէսմիչ տիր։»

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՎԷՆԷԶՈՒԷԼԱ. —Նիւ Եօրգ «Հէրալտ» գազէթասընըն պէեանընա նազարէն, Ֆրանսա վէ Վէնէզուէլա հիւքիւմէթլէրի արասընտա սիեասի միւնասէպաթըն քէսիլմէսի իչուն ագտ օլունան բրօթօգօլ թաստիգ օլունտուգտան սոնրա, 1892 թարիխինտէն պէրու Ֆրանսանըն Վէնէզուէլատան օլան մէթալիպի իչուն պիր հաքէմ հէյէթի թէչքիլի խուսուսընտա տախի իթթիֆաք հասըլ օլմուշ տըր։

ԱՐԺԱՆԹԻՆ ՎԷ ՇԻԼԻ. — Պուէնօս Այրէստէն Նիւ-Եօրգտա չըգան «Ալրա» գազէթասընը պէր վէրէն աթի խպար օլունըեօր։ Արժանթին վէ Շիլի հիւքիւմէթլէրի' էսնիտէն պիր թագըմ զըրհլըլար սաթըն ալմագ, պահրիյէ գըվվէթլէրինի արթըրմագա չալըշմալարը իւզէրինէ, հէր իքի մէմլէքէթտէ քիւլլիյէթլի բարա պահըեան Ինկիլիզ գումանտանլարը Ինկիլթէրա հիւքիւմէթինէ միւրաճաաթլա, իքի հիւքիւմէթի պարըշտըրմագ իչուն արաեա կիրմէսինի րէճա իթմիչլէր տիր։ Ինկիլթէրա հիւքիւմէթի' մէզքիւր գումանտանլարըն թէքլիֆինի գապուլ իտէրէք իքի հիւքիւմէթ նէզտինտէ լազըմ կէլէն թէչէպպիւսաթտա պուլունմուշ, իքի մէզքիւր հիւքիւմէթլէր տախի թէվասսուտը գապուլ իթմիչլէր տիր։ Հէր իքի հիւքիւմէթ արասընտա մէվճուտ օլան կէրկինլիյին իզալէսի սուրէթինի թէզէքքիւր իչուն, Ինկիլթէրա տէվլէթինին Պուէնօս Այրէս վէ Սանթիակօ սէֆիրլէրի՝ նէզտինտէ սէֆիր պուլունտուգլարը հիւքիւմէթին պաչ վէքիլլէրի իլէ ուզուն ուզատըյա կէօրիւշմիւչլէր տիր։

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ՖՕՆԿՕ ՄԻՍԻՕԹԷՄԼԷՔԷՍԻ. — «Ժուրնալ տը Բարի» գազէթասընըն պէեանընա նազարէն, Ֆըրանսանըն զարպի Աֆրիգատա քէաին Ֆօնկօ միւսթէմլէքէսինտէ պի զէնճիլէր արասընտա [illegible] զուհուր իթմիչ տիր։ Զէնճիլէր՝ պիր ֆրանսըզ ֆապրիգասընա հիւճում իտուպ, ֆապրիգա միւտուրի իլէ խըտմէթճիլէրինի գաթլ իթմիչլէր տիր։

ՍՈՒԼՀ ՄԻՒԶԱՔԷՐԱԹԸ. — Տրանսվաալ թէլէկրաֆնամէլէր' պօէր րէիսլէրինին Բրէթօրիատա մուվասալաթինի խապէր վէրիյօրլար։ Էկէր Բէլէրքատօրբտան մէզքիւր չէհրէ եալընըզ Թրանսվալ րէիսի վէքիլի Մ. Շալք Պիւրկէր իլէ արգատաշլարը կէլմիշ օլսալար իտի, պունլարըն էվվէլճէ պուլունտուգլարը մէվգիլէրէ ավտէթ իթմէք իւզրէ օլտուգլարը զանն իտիլէպիլիր իտի։ Հալպու քի՝ Օրանժ րէիսի Մ. Շթէյն իլէ Տէվէթ վէ Տէլարէյ կիպի Վալ նէհիրինին պու ճիհէթինտէ պուլունան րէիսլէրին տէ պէրապէր ճէ Բրէթօրիաեա կէլտիքլէրի խապէր վէրիլմէքտէ տիր քի, պու հալ' պունլարըն լօրտ Քիթչէնէր իլէ տօղրուտան տօղրուեա միւզաքէրէ իթմէք նիյէթինտէ պուլունտուգլարընա չիւպհէ պրագմազ։ Զաթէն Լօնտրատա վիւքէլանըն սըգ սըգ միւզաքէրաթտա պուլունմալարը վէ Լօնտրա իլէ ճէնուպի Աֆրիգա արասընտա հիչ տուրմագսըզըն թէլէկրաֆնամէլէր թէաթի իտիլմէքտէ օլմասը, տա պու խուսուսը իսպաթ իտիյօր։ «Ստանտարտ» գազէթասընըն պէեանընա կէօրէ, հարպիյէ նազըրը Մ. Պրոտրիք' Պօէր րէիսլէրինին քէնտի արալարընտա միւզաքէրէլէ տէվամ իթմէքտէ օլտուգլարընը' ավամ գամարասընըն սօն իճթիմալարընտան պիրինտէ պէեան իթմիչ տիր։ Մ. Շալք Պիւրկէր իլէ րէֆիգլէրի' Բէլէրքատօրտա պուլունուեօրլար իտի։ Օրանժ րէիսի Մ. Շթէյն իլէ հիւքիւմէթ ազասընտան իքի օրաեա կիթտիքլէրի կիպի, Լուի Պօթա, Տէվէթ, Տէլարէյ տախի օրաեա վասըլ օլտուգլարընտան, այլարտան պէրի պիրիպիրլէրի իլէ կէօրիւշմէմիշ օլան պօէր րէիսլէրի' էմնիյէթ իչինտէ օլարագ միւզաքէրէտէ պուլունմուշլար տըր։

Միւզաքէրաթըն նէթիճէսի քէսթիրիլէմէզսէ, պու նէթիճէնին միւսաիտ պուլունաճաղը իւմիտ իտիլմէքտէ տիր։ Պօէր րէիսլէրի՝ ասքէրի նօգթայի նազարընտան հալը հազըրը թէտգիգ իտէրէք, քէնտիլէրի իչուն գալիպ կէլմէք իւմիտի գալմատըղընը թաստիգ էտմէյէ մէճպուր օլուրլար զանն իտիլիր։

Պօէրլէր՝ մուհարէպէյէ տէվամ իթտիքլէրի հալտէ, Ինկիլիզ ասքէրինին պիր միւտտէթ տահա եօրապիլէճէքլէրինտէ, հուսուլէ կէթիրէճէքլէրի մուվաֆֆագըյէթլէր' հարպըն նէթիճէսինի թէպտիլ իտէմէզ զանն օլունուեօր։ Միւսալէհա էն զիեատէ գարչու կէլէն Օրանժ րէիսի Շթէյն իլէ' Ժէնէրալ Տէվէթ պիլէ, պուրասընը թաստիգ էտէն պաչգա չարէ կէօրէմէզլէր տէնիլիյօր։ Մ. Քրիւկէր իլէ մաիյէթինտէ պուլունան մուրախխասլարըն րէյի խըլաֆընտա, Պօէր րէիսլէրինին Ինկիլթէրա միւսալահա իչուն չարթ պէեան իթմէճէքլէրի գավիյեն զանն իտիլմէքտէ տիր։ Օ հալտէ, Բէլիֆիլէրի' լօրտ Քիչնէր իլէ գապինէ հէյէթի թարաֆընտան սօն տէրէճէ տիգգաթլը թէտգիգ օլունաճագ իմիշ։ Ինկիլթէրանըն նէ կիպի չարթլարլա միւսալէհա բազը օլաճաղը զաթըն Պօէրլէրին մալումը տըր։ Պունունլա պէրապէր' օնլարըն թէսլիմ օլմալարը իչուն հէր տիւրլիւ գօլայլըգ կէօսթէրիլէճէք իմիշ։ Ինկիլթէրա՝ աֆվը ումումի իլան վէ հարպ էսիրլէրինի մէմլէքէթլէրինէ ավտէթինէ միւսաատէ իտէ պիլիր, ֆագաթ էսասը մաատէլէրտէ հիչ պիր ֆէտաքեարլըգտա պուլունամազ տէնիլիյօր. էզ ճիւմլէ իսթիգլալ մէսէլէսինի' միւզաքէրաթ զէմնինտէ գապուլ իտէմէզ իմիչ։ Ինկիլիզլէր իչուն, սուլհ միւզաքէրաթընըն էսասը' Թրանսվալ վէ Օրանժ զըրթալարընըն' Ինկիլթէրա միւսթէմլէքէսի սըրասընա կէչմէսինէ պօէրլէր թարաֆընտան մուվաֆագաթ օլունմասը տըր։

ՎԱԼԻՏԷ ՖՕՆՔԷՍԻ. — Վաչինկթօնտա վալիտէլէրէ մախսուս եէնի պիր ֆօնքէ աչըլմըչ տըր։ Պու ֆօնքէտէ չօճուգլարա աիտ հէր տիւրլիւ էչեա' ալէթ վէ էսվապ մէվճուտ գօնուլմուշ տըր։ Պիր խասսա Իտահօ սէնաթէօրինին զէվճէսի մատամ Տիպուանըն իտարէսի ալթընտա պուլունան պիր չօճուգ օտասը' սէյրճիլէրին նազարը տիգգաթընը ճէլպ իթմիչ տիր։

Տիկէր սալօնլարտա' գաէթ միւխթէլիֆ վէ էն սօն սիսթէմտէ պէչիքլէր, եաթագլար, օյունճագլար վէ չօճուգլարա վէ վալիտէլէրէ մախսուս քիթապլար վէ քիւթիւպխանէլէր մէվճուտ տըր։

ՊԻՒԹԻՒՆ Հինտիսթանտա 21 չուպաթտան 8 մարտա գատար վէպատան 62268 քիչի թութուլմուշ վէ 45604 քիչի էօլմիւչ տիր։

ՄԷՍԻՒ ՐՕՏՍԸՆ ՎԱՍԸՅԷԹՆԱՄԷՍԻ. — «Րէվիւ օֆ Րէվիւ» գազէթասը' Սէսիլ Րօտսըն սիեասի վասըյէթնամէսինի նէչր իտիեօր։ Պու վասըյէթնամէ' 1890 սէնէսինտէ մուշարիլէյհ թարաֆընտան մէզքիւր րիսալէնին միւտիրի Մ. Շթէտ կէօնտէրիլէն մէքթուպլարտան իպարէթ տիր։ Սէսիլ Րօտս' Ինկիլթէրա վէ Ամէրիգա միլլէթլէրինին պիրլէչմէսի, ումումի սուլհը թէէմին իթմէք իւզրէ, վասի պիր չիրքէթ թէչքիլ իթմէլէրինի արզու իտիեօր։ Մ. Սէսիլ Րօտսա կէօրէ, պիլճիւմլէ մէմլէքէթլէր' պաչլարընտա Ամէրիգա պուլունտուղը հալտէ, աղըր կիւմրիւք թարիֆէլէրի իլէ Ինկիլթէրա թիճարէթինէ գարչը կէլմէքտէ տիրլէր. հալպու քի, պու խուսուսա մումաիլէյհին ֆիքրինճէ էն պէօյիւք պիր մէսէլէ օլուպ, Իթթիֆագընըն Ինկիլթէրա' ումում ճիհան իչուն մահսուլաթ եէթիշտիրմէլի տիր։ Րօտս' սէրպէսթ միւպատէլէ թարաֆտարը օլուպ, Ինկիլթէրանըն գարչը թիճարի րէգապէթտէ պուլունամամալարը մուգապիլ իչուն, Ինկիլթէրա իլէ Ամէրիգանըն պիրլէչմէսինի արզու իտիեօր։ Քէնտի ֆիքրինճէ, Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա մէպուսան ազասը իլէ Ինկիլթէրա ավամ գամարասը ազասը ուհուշաճագ օլուրլար իսէ ումումի սաանիյի թէէմին իտէպիլիրլէր։

ՄԻՐԱԼԱՅ ԿՐԻՄ ՄԷՍԷԼԷՍԻ. — Բէթէրսպուրկտան վարիտ օլան պիր թէլէկրաֆնամէ' միրալայ Կրիմին տիվանը հարպճէ իտամա մահքիւմ իտիլտիյինի, վէ ֆագաթ Չար Նիգօլա հազրէթլէրի թարաֆընտան պու ճէզա մուէպպէտ գալէպպէնտլիյէ թահվիլ իտիլտիյինի պիլտիրիյօր։ Լէմպերկտէ չըգան «Սլօվօ Բօլսքի» գազէթասը' պու մէսէլէ հագգընտա եէնի թաֆսիլաթ վէրմէքտէ տիր։ Կրիմին էլէ վէրիլմէսինէ սէպէպ' տօսթու պուլունան մատամ Պէրկէթրեօնըն ֆօթօկրաֆլարընտան պիրինին էլէ կէչմէսի օլտուղը էվվէլճէ եազըլմըշ իտի։ Հարպիյէ նէզարէթի' Վիէննա աթթաշէ միլիթէրի թարաֆընտան մատամըն սէֆահաթլարտան մագասը հագգընտա վէրիլէն մալումաթ իւզէրինէ Կրիմի վէ տօսթունը թէվգիֆ իթմէտ. Կրիմին ճասուսլուղունը ասըլ մէյտանա չըգարան՝ Կրիմ իլէ ավա կէթմիշ օլան պիր զապիթ տըր քի, մուշարիլէյհ Կրիմին ավտան ավտէթէ օտասընտա ուսուլճա իւզէրինտէ սըրաթա, օտասա կիրմիշ վէ ուսուլճա իւզէրինտէ թաչըտըղը կիզլի էվրագը ալմըշ տըր։ Իշթէ պու էվրագ թէտգիգ իտիլմիշ, վէ նէթիճէսինտէ' Կրիմին հագգըգաթէն ճասուս պուլունտուղու գաթիյէթէն անլաշըլմըշ տըր։

ԱԼՄԱՆԻԱ ՎԷ ՌՈՒՍԻԱ. — Սէն Բէթէրսպուրկտան իչար օլունտուղունա կէօրէ, Ալմանիա իլէ Ռուսիա արասընտա ագտ օլունաճագ եէնի մուգավէլէնամէլէր հագգընտա, մալիյէ նազըրը Մ. Վիթթէ թարաֆընտան հէնուզ հիչ պիր թէչէպպիւս վուգու պուլմամըչ տըր։

ՉԻՆ ԱՀՎԱԼԸ. — Բէքինտէն չէքիլէն պիր թէլէկրաֆնամէ' Հօ-Նան էեալէթինտէ Պաւաքէրէսէթլէր իլէ եէրլի խրիսթիեանլար արասընտա զուհուր իթմիչ օլան իխթիլաֆլարը հալլ իթմէք իւզրէ, Չին իմբէրաթօրը թարաֆընտան պիր էմրնամէ նէչր իթմիչ օլտուղունը պիլտիրիյօր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Միւչահէտ օլան խըտէմաթը րէվիյեէթմէնտանէսինէ մէպնի, միւզէի Հիւմայունու միւտիրի մուավինի սէաատէթլու Խալիլ պէյ էֆ. հազրէթլէրինէ թէրֆիան րիւթպէսի ուլէա սընըֆը էվվէլի, էնճիւմէնը թէֆթիշ վէ մուաեէնէ ազասընտան սէաատէթլու Մէհմէտ Մահզումի պէյ էֆէնտիյէ միւչահէտ օլան իգտատ վէ մէսաիսինէ մէպնի թէրֆիան րիւթպէի րէֆիաի միրիմիրանի թէվճիհ պույրուլմուշ տըր։

ՆՇԱՆ

Ումուրը մէէմուրիյէթլէրինի մուզտիրմանէ իֆա իթմէքտէ օլմալարընա մէպնի, [illegible] սանճագը մութէսարըֆլըղը [illegible] էֆէնտիյէ իւչիւնճի վէ [illegible] քհաթիպ Սիւլէյման էֆէնտիյէ [illegible] րիւթպէլէրտէն Մէճիտի Նիշանը [illegible] իհսան պույրուլմուշ տըր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

ՐԷՍՄ ՍԷՐԿԻՍԻ. — Օսմանլը հիւնէրվէրանընըն հիւնէր վէ մէհարէթլէրի էսէրի օլան լէվհալարըն թէշհիրի իչուն, Պէյօղլունտա Պօնմարչէ գարչուսընտա տիր պինա տախիլինտէ թէէսիս իտիլէն սանաիի նէֆիսէի Օսմանիյէ սէրկիսի' էվվէլքի կիւն աչըլմըչ տըր։ Պու սէրկի' իլք տէֆա օլարագ կէչէն սէնէ աչըլմըշ իտի։ Օ վագըթտան պէրի միրուր իտէն ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա, կէօրիւլէն աասարը թէրագգի՝ հագգըգաթէն պատիի իֆթիխար վէ չիւքրան պիր տէրէճէտէ կէլմիչ տիր։ Կէչէն սէնէ թէչհիր իտիլէպիլէն նէֆաիսը աասար' անճագ պիր իքի օտայը եէր թութմուշ իքէն, եէնի սէրկիտէ էնզարը թագտիրէ վազ օլունան նէֆիս լէվհալար' տէօրթ սալօնը լէպալէպ տօլտուրմուշ տըր։

Րէսմը քիւչատ էյնասընտա Ֆրանսա սէֆիրի Մ. Գօնսթան, Իթալիա սէֆիրի մարքի տը Մալասփինա, միւզէի Հիւմայունու միւտիրի Համտի պէյ էֆ, Ֆրանսա վէ Իթալիա սէֆարէթ միւսթէշարլարը հազարաթը վէ Ֆրանսա սէֆարէթի աթթաշէ միլիթէրի վէ միւմար Մ. Վալօրի վէ չէհրիմիզին պազը րէսսամ վէ հէյքէլթրաշլարը տավէթլի օլարագ հազըր պուլունմուշլար տըր։ Տավէթլիլէր՝ սալօնլարը պիրէր պիրէր կէզէրէք նէֆիս թապլօլարը թէմաշա իթթիկտէն սոնրա, պէօյիւք սալօնտա թէրթիպ իտիլէն պիւֆէտէ կէչմիչլէր վէ օրատա Ֆրանսա սէֆիրի հազրէթլէրի թարաֆընտան զէմինի միւնասիպ պիր նութգ իրատ իտիլէրէք, րէսմ սալօնը եէնի սէրկիտէ պիր չօճուգ թէչպիհ վէ պու նէվզատըն պիր սէնէ իչինտէ հագգըգաթէն ումուլմայանճագ տէրէճէտէ նէչվիւնումա պուլարագ, ասարը աֆիյէթ կէօսթէրմէսի' թէրագգըյաթը աթիյէսինէ պէյրաքթը իսպաթինա օլտուղը պէեան իտիլմիչ տիր։

ՊԷՏԷՍԹԱՆ ՏԷԼԼԱԼԼԱՐԸ ՎԷ ՄԻՒՆԱՏԻԼԷՐ. — Էմնիյէթ սանտըղը իտարէսի թարաֆընտան ումում վէ նըզամ թէվֆիգան, սաթըլըլաճագ միւճէվհէրաթըն էվվէլքի կիպի գուէումճը տէլլալլարը մարիֆէթիյլէ սաթըլմասը իխթիտասընա տաիր գուէումճը էսնաֆը քէթխիւտալըղը թարաֆընտան Նաֆիա նէզարէթինէ իտիլէն արզըհալ' էմնիյէթ սանտըղը գօմիսիօնը րիեասէթինէ կէօնտէրիլէրէք, իճրա իտիլէն թէտգըգաթտա, սանտըգճա սաթըլմասը լազըմ կէլէն րէհինլէրին միւզաեէտէլէրինտէ պէտէսթան տէլլալլարընըն գուլլանըլմասընտան ֆայտէ կէօրիւլմիւչ օլտուղունտան միւզաեէտէլէրին գուէումճը տէլլալլարընա հասրը միւվաֆըգ մասլահաթ օլամայաճաղը նէզարէթը միւչարիլէյհա ճէվապէն արզ ու իչար իտիլմիչ տիր։

ՊԱՂՏԱՏ թարաֆլարընտա իքի նումուրօ պէօյիւքլիւքլէրինտէ տօլու վէ մուախխարէն չիտտէթլիճէ եաղմուր եաղմըշ վէ Տիճլէ նէհրի' տօլմուշ տըր։

ՀԱՃԸԼԱՐԸՆ իւմիրահաթը իչուն, Գլազօմէն գարանթինախանէսինտէ չիմտիտէն պազը թէտապիրը սըհհիյէ իթթիխազ իտիլմիչ տիր։

ԱՅՏԸՆ ՇԸՄԷՆՏՕՖԷՐԻ. — Այտըն չըմէնտէֆէր խաթթընըն Տինարտան Պուրտուրա վէ Սպարթաեա գատար թէմտիտինէ տաիր պազը թէչէպպիւսաթտա պուլունուլմուշ վէ մէզքիւր խաթթտան Էկիրտիրէ գատար պիր տէ չիւպէ խաթթը ինչա իտիլմէսի միւթէսավվէր օլտուղու կիպի, Էկիրտիր կէօլիւնին թահրիրի իլէ վափօր իչլէտիլէ միւսաատէ պիր հալէ իֆրաղը իչուն տա մուամէլէտէ կիրիչիլմէսի' գումփանիյաճա գարարկիր օլմուշ տըր։

ԷՀԱԼԻՍԻ ՓՕԼԱՑԼԸԳ օլմագ իւզրէ էտիրնէ գարուսընտա վէ Թօրգուտտա տախի պիրէր բօսթա չիւպէսի աչըլմըչ վէ մուամէլէյէ պաշլանըլմըչ տըր։

ՓՕԼԻՐԱԵԱ ԳԱՐՇՈՒ. — Վէպա խասթալըղը հագգընտա թէտգըգաթը ֆէննիյէտէ պուլունմագ իւզրէ, Հինտիսթանա կէօնտէրիլմիշ օլան աթըպպատան պիրի' գոլէրաեա գարշու իչիլէճէք, վէ եա լէվզէմը պէթթիյէնէ սարֆ օլունաճագ աթի սուլարա պիրագ «բէրմանկանաթ տը բօթաս» իլավէսինի թավսիյէ իթմիշ օլտուղունտան, չու նազարիյէնին սէրիան թէտգըգը վէ իճապ իտէն բաբօրունըն թանզիմի' Թօբխանէ միւչիրիյէթինտէն Թըպպիյէ նէզարէթինէ իչար օլունմուշ տըր։

ՇԱՄ-ՀԱՄԱ ՏԷՄԻՐ ԽՕԼՈՒ. — Շամ-Համա տէմիր խօլունըն Րէեագտան Պաալպէքէ գատար ամէլիյեաթը խըթամ պուլան գըսմընըն գապուլը մուվագգաթ մուամէլէսինի իճրա իթմէք իւզրէ, Թիճարէթ վէ Նաֆիա նէզարէթինտէն իխթիյար օլունան գօմիսիօն հէյէթինին իզամը խուսուսունա իրատէ Սէնիյէ չէրէֆմիւթէալլիգ պույրուլմուշ տըր։

ԹԸՐԹԸԸԼԼԱՐԸՆ ԽՄՀԱՍԸ. — Րատօս էհալիսինտէն Ալիզ էֆ.' զէյթուն ազաճլարընը դըրգ օլան թըրթըլ պէօճէքլէրինին իթլաֆընա պիր չարէ քէշֆ իթմիշ վէ պուլտուղը իլաճըն թէճրիւպէսինի վիլաեէթտէն իսթիրհամ էյլէմիչ տիր։

ԳԱՊՈՒԼ ԻՄԹԻՀԱՆԸ. — Մէքթէպը Թըպպիյէտէ պուլունան աչը ամէլիյեաթխանէսինտէ աչըլան աչը սընըֆընա գայտ օլունաճագ թալէպէնին գապուլ իմթիհանլարընա պիր իքի կիւնէ գատար պաչլանըլաճագ տըր։

ԻՆՇԱԻՅԷ ՏԷՍԹԳԵԱՀԸ. — Գամարանտա թէէսիսի մուգթէզա իրատէի Սէնիյէտէն օլան գըզագ վէ թէզկեահըն վազը էսաս րէսմի իճրա օլունմուշ վէ պիր պու [illegible] գատար թամիր իչուն վափօր կէլմէսի գավիյեն մէէմուլ իմիչ։

ՕՒՆ ԳԱԲԱՆԸ քէօբրիւսինին մուխաթարալը օլան մէտխալի պիր ան էվվէլ թամիր օլունաճագ տըր։

ՄԷՍՈՒՏԻՅԷՆ զըրհլըսընըն թէճրիւպէսի իճրա իտիլմիչ տիր։

ՄԸՍԸՐ ՀԱՎԱՏԻՍԻ. — Սալթանաթը Սէնիյէնին Մըսըր ֆէվգէլատէ գօմիսէրի Գազի Մուխթար բաչա հազրէթլէրի մայիս իպթիտալարընտա Գահիրէտէն Իսկէնտէրիյէէ կէլէճէք տիր։

—Պանգը Օսմանինին Իսկէնտէրիյէ չիւպէսինտէն զիմմէթինէ էքէյլիճէ բարա կէչիրէն մէմուրըն թահգըգաթընա տէվամ օլունուեօր. մէմուր' սախթէքեարլըգ, էմնիյէթի սուի իսթիմալ վէ սըրգաթ իլէ իթթիհամ օլունմուշ տըր։

—Նաֆիա նէզարէթինտէ իճրա իտիլէն թէտգըգաթ նէթիճէսինտէ, Նիլ նէհրինտէ չիմտիյէ գատար թէմամըյլա մէճհուլ օլան 13 նէվի պալըգ թահքիգ օլունմուշ տըր։

— Մէսաժըրի գումփանեասընըն «Գօնկօ» վափօրը կէչէն ճիւմաա կիւնի Իսկէնտէրիյէէ կէլիրքէն պիրտէնպիրէ. «Պիր ատէմ տէնիզէ տիւշմիւչ» ֆէրեատը իչիտիլիր։ Թաիֆէ վէ եօլճուլար գաղագաէտէ ճէսարէթ վէրմիչ վէ թախլիսիյէ սանտալլարը աթըլարագ վէ սանտալլար ինտիրիլէրէկ զէվալլը գուրթարըլմըշ տըր։

ԳԱՏԸ ՔԷՕՅՐԻՆՏԷ սիւտճի Բարթող' տիւքեանընտան էվէ կիտէրքէն, կիճէ սաաթ 3տէ էօնիւնէ 4 քիչի չըգարագ, տէօսէ տէօսէ մէրգումուն իւսթիւնէ արատէգալարը սըրատա, ֆէրեատընա էթրաֆտան եէթիչիլմիչ վէ գուրթարըլմըչ տըր. միւթէճասիրլէրին' մահէլլէ մէզքիւրտէ սաքին սապըգալը Թագըմընտան վէ բուլ միւլքիյինտէն Եանի, Թօմա վէ Սօգրաթ օլտուգլարը գապլթաաճէ անլաշըլարագ, ճիւմլէսի թահթը թէվգիֆէ ալընմըշ տըր։

ՀԻՒՔԻՒՄԷԹԸ ՍԷՆԻՅԷՆ հիսապընա օլարագ Րուսիատան իչթիրա իտիլէն աթլարտան 82 թանէսի տահա կէլմիչ տիր։

ԿԻԼԷՃԻՔ մայիստէ Բէթէրսպուրկտա 7նճի տէֆա օլարագ, պէյն էլ միլէլ իճթիմա իտէճէք օլան (Դըրմըզը Խաչ) գօնֆէրանսընա միւթէֆիլլիգ պիր գըթա բրօկրամ' ճանիպը Հիւքիւմէթը Սէնիյէեէ իրսալ օլունմուշ տըր։

ՖՐԱՆՍԱՆԸՆ ումումը թիճարիյեէսինէ աիտ 4 գըթա ճէտվէլ' Հիւքիւմէթը Սէնիյէեէ թագտիմ գըլընմըշ տըր։

ԵԷՆԻ Գաբուտա սագինէ խըտմէթքեար Արագսի' եօլտա սանճըլը թութմագլա, հէման պիր գըզ չօճուղը տօղուրմուշ տըր։

ԳԱԶԱ. —Վան կէօլիւնտէ փուրթունախա թութուլան պիր կէմի' համու-

լէսի իլէ պէրապէր պաթմըշ վէ իչինտէ պուլունանլար՝ հաեաթ վէ մէմաթ արասընտա Աստէլճէվազ իսկէլէսինէ վարըլ օլմուշլար տըր։

ՕՏԷՍԱՏԱ իգամէթ իտէն Րում զէնկինլէրինտէն Մ. Մարասլի՝ Սէլանիքտէ պիր Թիճարէթ մէքթէպի ինշասը իչուն Րում ճէմաաթինա 2500 լիրա ինտա էթմիշ տիր։

ԱՇՈՒՐԱ ԹԱՊԽԸ.— Մուհարրէմին 10ընճը ճիւմա էրթէսի կիւնիւ պիւլունմուն գըշլա վէ գարագօլխանէլէրտէ աշուրա փիշիրիլէրէք, նիւմունէլէրինին մանզուրը ալիի ճէնապը Թաճտարի պուլունմասը խուսուսունտա իրատէի Սէնիյյէ շէրէֆմիւթէալլիգ պույրուլմուշ տըր։

ՖՐԱՆՍԱ վէ Րուսիա սէֆիրլէրի՝ տիւն Պապը Ալիէէ կէլէրէք Զաթը Սամիի Սատըրաղամի իլէ միւլագաթ էթմիշլէր տիր։

ԲԻՒՐՉԻՐԻՆ Թարիզը իւզէրինտէ վէ Շգօտրա իլէ Բօզա արասընտա թէմտիտի միւթէսավվէր օլան թէլէկըրաֆ խաթթընըն Ջէսարիֆի Շուրաի Տէվլէթճէ գապուլ վէ Թաստիգ օլունմուշ տըր։

ՇԷՀՐԷՄԻՆԷԶՏԷ պուլունան Հէս Լանտկրավը հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն, մաիյյէթլէրինտէ հավէրլէրի պուլունտուղը հալտէ, Տօլմա Պաղչէ վէ Պէյլէր Պէյի Սէրայը Հիւմայունլարընը զիյարէթ էյլէմիշ տիր։

ԹՕՓԽԱՆԷ Միւշիրի Զէքի բաշա հազրէթլէրի՝ էվվէլքի կիւն Զէյթուն Պուրնունտա ազիմէթլէ պարութխանէյի զիյարէթ էյլէմիշլէր տիր։

ՍԻՒՐԵԱՆԻԻ Գատիմ Բաթրիգը Ապտիւլ Մէսիհ էֆ. հազրէթլէրի՝ Մարտինէ ազիմէթ էյլէմիշ տիր։

ԱՋԻՄԷԹ.— Օսմանլը պանգասը տիրէքթօրը Սիր Համիլթօն Լանկ՝ Բարիզէ միւթէվէճճիհէն ազիմէթ էթմիշ տիր։

ԹԷԱՊԸՐՏԱՆԷ ՍՈՒԼԱՐԸ.— Բէաըրտխանէ սուլարը ինշաաթընա րիասէթ իտէն Ատըլյէէ նազըրը Ապտիւրրահման բաշա հազրէթլէրինին Խաքիփաի Շահանէյէ Թագտիմ էթտիկի լաեհա իւզէրինէ, լազըմ կէլէն մուամէլաթըն պիր ան էվվէլ իճրասընա Իրատէի Սէնիյյէ շէրէֆսատըր օլմուշ տըր։

ՊԱԱԼՊԷՔ ԽԱՐԱՊԷԼԷՐԻ.— Ալմանիա Տարիւլֆիւնունու մուալլիմլէրինտէն Մ. Բիւշթայնա՝ Պաալպէք ճիվարընտա ֆէննի թէհարրիյաթ իճրասը իչուն մէէզուննիյէթ վէրիլմիշ տիր։

ՀԻՒՐԻՒՐԻՄԷԹԸ Սէնիյյէ գօնսօլօսլարընտա պիր էմրնամէ կէօնտէրիլուպ, ասքէրի Թէզգիւտ մասլը ալանլարըն իւթիհգագը օլուպ օլմատըղը խուսուսունըն Թահգիգ վէ իչարը լիւզումը Թէպլիղ իտիլմիշ տիր։

ՏԻՒՐՈՆԸ Ումումիյյէ իտարէսի՝ Տէրսէատէթ-Սէլանիկ իլթիսագ խաթթը գումբանիյասընա Թէէլիմաթ աքչէսի օլարագ 22600 լիրա վէրմիշ տիր։

ԽԻՒՏԱՎԷՆՏԻԿԵԱՐ վիլաէթի տախիլինտէ իսքեան իտիլմէք իւզրէ կէօնտէրիլէն մուհաճիրլէրին հէր տիւրլիւ իհթիյաճաթընըն հէման Թէսվիյյէսի զըմինընտա շէրէֆսատըր օլան Իրատէի Սէնիյյէ՝ վիլաէթէ միւշարիլէյհաէ Թէպլիղ օլունմուշ տըր։

ՈՒՆ ԳԱԲԱՆԸՆՏԱ Նէչիպ Թուլում, պա ճիվարընտա սաքին ճէլքէնճիլէր քեթխիւտասը Մուսթաֆա աղա՝ ալաճաղընը Թահսիլ իթմէք իւզրէ, տիւն սապահ սաաթ էլքիտէ Ատըլյէէ Նէզարէթը ճէլիլէսի տաիրէսինտէ Թիճարէթը Պահրիյյէ մահքէմէսինէ կիթմէքտէ վէ օրթա գափ նէրտիւանընը չըգմագտա իքէն պիրտէն պիրէ տիւշէրէք վէֆաթ էթմիշ տիր։

Տօգթօրլարըն մուաէյէնէլէրի նէթիճէսինտէ, մէրգումըն սէքթէի գալպտան վէֆաթ էյլէտիկի անլաշըլմըլ վէ տէֆնինէ րուխսաթ վէրիլմիշ տիր։ Իւզէրինտէ 120 լիրալըգ պիր գըթա սէնէտ վէ 600 ղրուշը հավի պիր քէսէ վէ ալթուն սաաթ վէ գօրտօն վէ չագը վէ պազը ալաճագ էվրագը վէ քեահեալըզա մախսուս պիր մէօհրը րէսմի պուլունմուշ տըր։

ԲԱՐԻԶ ՊՈՐՍԱՍԸ

BOURSE DE PARIS

15 Ապրիլ 1902

ՊՈՒ ԿԻՃԷՔԻ

Ֆրանսըզ էսհամը	(3% Français)	101	02
Րէժի	(Tab. Turcs)	318	—
Գօնսօլիտէ.	(R. Turque D.)	25	90
Շըմէնտըֆէր	(Lots Turcs)	113	—
Պանգ. Օթթ.	(Banque Ott.)	556	—
Թրանսվալ	(Transvaal)	157	—

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ
ՄԱՑՐ ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՆՈՐՈԳՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

ԱՌ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՀԱՅՐ

Շուրջ 3-4 ամիսէ ի վեր է որ Մայր Եկեղեցւոյ վերանորոգութեան խնդիրը կը լսուի և ուրախ ենք որ շնորհիւ Ձերդ Բարձր Սրբազնութեան, իրականութիւն գտած է անիկա և շինութեան ձեռնարկուելիք ամէն նախապատրաստութիւն վերջացած կամ վերջանալու վրայ է. հաւատի եմ որ Ձեր ուղղած շրջաբերական-կոնդակը ամէն դասակարգի ազգայիններէ ընդունելութիւն պիտի գտնէ և ամէն ոք իր կարողութեան համեմատ դրամ կամ շինուածանիւթ նուիրելով՝ Ձերդ Սրբազնութեան հրաւէրը անպատասխանի չպիտի թողու։

Արդ, Սրբազան Հայր, ամենահաւատարիմ տեղէ իմանալով որ Ս. Եկեղեցւոյ ձեղունը իր արդի հաստատուն վիճակէն վար առնելով, «պաղտատի» և «ալչի»ով ծածկել որոշուած է մէկ քանի ոչ գործէ հասկցող անձանց դրդմամբ, որուն ճարտարապետ Մելիտոսեան էֆէնտի ալ համակերպած է, ու երբ վերջնական որոշումընութեան ծրագրին մէջ անցուած է, ես՝ համակրողներէն մին՝ Մելիտոսեան էֆէնտիի, երբ փորձառու ճարտարապետ Ազգային բազմաթիւ շինութեանց, զարմանքս չկրցայ զսպել թէ ի՛նչպէս հմուտ ճարտարապետ մը այդպիսի սխալ գործողութեան մը կը համակերպի. ինծի հետ մէկ քանի փորձ արուեստագէտներ ալ ազդու կերպով կը բողոքեն այդ օրինակ փոփոխութեան մը դէմ, թէ Ազգին յումպէտս վատնուելիք աւելորդ 250-300 ոսկիին և թէ ապագային անկէ գալիք անպատեհութեանը համար, քանի որ արուեստական փոխակէտով բոլորովին հակառակ և ծիծաղելի է յիշեալ որոշումը։

Արդ, Սրբազան Հայր, երբ ազգային Մայր-Եկեղեցւոյ ամենակարեւոր վերանորոգութեան համար խոնարհաբար կ'առաջարկեմ հետեւեալները, յուսալից ըլլալով որ Ձերդ բարձր Սրբազնութեան լուրջ դատողութեան կ'արժանանան։

1.— Որովհետեւ Մայր Եկեղեցին Պոլսոյ բոլոր եկեղեցիներուն մայրը կը համարուի, և միմիայն մէկ Թաղի չի պատկանիր, հետեւաբար մայրաքաղաքս գտնուող բոլոր կարող ազգ. ճարտարապետները հրաւիրել լուրջ խորհրդակցութեան ընդ նախագահութեամբ Ձերդ բարձր Սրբազնութեան. անշուշտ Ձեր հրաւէրը անպատասխանի չի մնար յօգուտ ազգին և բարելաւ վերաշինութեան Աթոռանիստ Մայր-Եկեղեցւոյ։

2.— Լրագրաց մէջ կարդալով որ Մայր-Եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը ըստ Ձեր հրամանին իր մէջէն շինութեան մասնախումբ մը կարգեր է, հետեւաբար ես կ'առաջարկեմ յիշեալ մասնախմբին երկու ճարտարապետ անդամ կարգել. որովհետեւ, յանուն անկողմնակալութեան կ'ըսեմ թէ՝ Թաղական Խորհրդոյ անդամոց մէջ ճարտարապետ անդամ և շինութենէ հասկցող չկայ։

«Մանզումէի Էֆքեար» ազգօգուտ օրաթերթին 292 թիւին մէջ թէեւ ճարտարապետ մը կ'առաջարկէ հարիւրին տասը զեղչով կատարել վերանորոգութեան գործը, բայց ըստ իս, ազգային շէնքի մը վերանորոգութեան գործ մը նուազուրդով կատարել, յառաջիկային շատ մը անպատեհութեան և կնճիռներու տեղի կու տայ. հետեւաբար տուժողը դարձեալ ազգին դրամը կ'ըլլայ։ Ուստի, Սրբազան Հայր, ես երբ ազգ. շինութեանց նախանձախնդիր և Եվգաֆի շինութեանց ճարտարապետներէն մէկը, թէեւ անձնական ծանր զբաղումներ ունենամ, բայց և այնպէս բնակութիւնս Եկեղեցւոյ մօտիկ ըլլալով՝ պատրաստ եմ օրական 1-2 ժամու զոհողութեամբ ստանձնել ճարտարապետական հսկողութիւնը, տալով շինութեանց մասին պէտք եղած դիւրութիւնը։ Եւ կը յուսամ որ կ'ընդունիք իմ վերոգրեալ առաջարկութիւնս, հրաւիրելով մէկ քանի հմուտ ճարտարապետներ, կարծեաց համաձայնութիւն մը գոհացընելու մասին որ ապագային որ և է քննադատութեանց տեղի չմնայ։

ՊԵՏՐՈՍ Ս. ԳԱԼՖԱԵԱՆ

Նշանճի ճատտէ, թիւ 18

* * *

Վստահ ենք որ Ն. Սրբազնութիւնը, կը բարեհաճի նկատողութեան առնել այս խիստ շահեկան առաջարկը, որ անմիջական կապ ունի Մայր-Եկեղեցւոյ շէնքին հաստատ խարիսխի վրայ կառուցանելուն, ինչ որ անկեղծ փափագն է մեր ամենուն։

—Ս. Պատրիարքը երէկ Ատլիէի պաշտօնատունը երթալով, տեսակցութիւն մը ունեցաւ նախարար Բարձր. Ապտիւրրահման փաշայի հետ։

— Ինչպէս աւելէ առաջ գրած էինք, տեղեկութիւն կուտան մեզի թէ Արմաշու վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեան, Մաքրիգիւղի Թաղ. Խորհրդոյ հրաւէրն ընդունած ըլլալով, հաւանութիւն յայտներ է փոխանակ Զատկէն ետք մայրաքաղաքս գալու, Աւագ շաբթու առաջին օրէն Պոլիս գտնուիլ, յառաջիկայ Ս. Զատկի տօնական օրերու նոյն գիւղի եկեղեցւոյ եկեղեցական արարողութեանց նախագահելու և հոգեւորապէս մխիթարելու համար ժողովուրդը։

— Երզնկայի առաջն. Տ. Դանիէլ Ծ. վարդ. Ցակոբեան Ս. Հայրապետին կողմանէ իրեն շնորհուած լանջախաչին համար երախտագիտական ուղերձ մը յանձնած է տեղւոյն նամակատան՝ Ն. Ս. Օծութեան հասցէին ուղղուած։

— Ինչպէս ծանօթ է, ժամանակէ մը ի վեր Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ և Ղալաթիոյ եկեղեցւոյ Խնամակալութեան մէջ պզտիկ անհամաձայնութիւն մը կը տիրէր նոյն Թաղերու կարօտ և այրի երիցուհիներու կտակեալ վագըֆին բաշխումը օրինաւորապէս չկատարուելուն մասին, որուն համար Ղալաթիոյ Խնամակալութիւնն բողոքած էր Պատրիարքարան։

Բերայի Թաղ. Խորհուրդը սոյն խնդրոյն առթիւ, Թաղերու և պէտքերու պահանջմանց համաձայն ըրած իր նոր կարգադրութիւնը տեղեկագրած ըլլալով՝ ի մէջ այլոց յայտարարած է նաեւ թէ, այս կարգադրութիւնն ընել հարկադրուած է առաւել Ղալաթիոյ Թաղին մէջ բարեպաշտաբար կտակին տրամադրած այրի և կարօտ երիցուհիները չգտնուելուն և ընդհակառակը անոնց թիւը Բերայի Թաղին մէջ աւելի շատցած ըլլալուն պատճառով։

Տնտ. Խորհուրդը որուն քննութեան յանձնուած էր սոյն Խորհրդոյն կարգադրութիւնը, իր վերջին նիստին մէջ, համաձայն գտաւ Բերայի Թաղ. Խորհրդոյ բացատրութիւնը կտակին տրամադրութեանց և ըստ այնմ պատասխանել որոշեց Ղալաթիոյ Խնամակալութեան։

—Երուսաղէմէն վերջին փոստով ստացուած նամակէ մը կ'իմանանք թէ՝ մեր վանքին դեր-լուսարարապետ Տ. Խորէն վրդ. Փորթուգալեան վախճաներ է, և Թաղումը մեծ հանդիսութեամբ կատարուեր է ի ներկայութեան բոլոր միաբանութեան, տեղացի ազգայիններու և բոլոր ուխտաւորներուն։

Տ. Խորէն վրդ. բնիկ Ռոտոսթոցի էր, և աշակերտն ու սարկաւագն էր վախճանեալ Տ. Թադէոս սրբազանին, որ Թաղուած է Պալաթու Ս. Հրեշտակապետ եկեղեցւոյն բակը։

Տ. Փորթուգալեան՝ յետոյ Երուսաղէմ երթալով, միաբանութեան մէջ մտաւ, և հոգելոյս Տ. Եսայի Պատրիարքէն, Երէցեան Տ. Գէորգ սրբազանի և այլոց հետ վարդ. ձեռնադրուեցաւ։

Տ. Խորէն վարդ. Փորթուգալեան՝ վանքին մէջ և վանքէն դուրս զանազան ծառայութիւններ մատուցած եւ տեսչական պաշտօններ կատարած է։ Գնահատելի է մասնաւորապէս՝ Կիպրոսի մէջ երկար տարիներ կատարած հովուական պաշտօնը, շատ անգամ նիւթական զրկանքներու ալ կուրծք տալով իր համբերատար ազնիւ բնաւորութեամբը։

Վերջին տարիներս, Երուսաղիմա վանքին փոխ-լուսարարապետութեան պաշտօնը կը վարէր, որ ըսել էր, ապագայ լուսարարապետութեան համար կը պատրաստուէր, երբ Տ. Սահակ Ս. Խապայեան, աւելի բարձր պաշտօնի մը կոչուէր։

Տ. Խորէն վարդ.՝ Ս. Ցակոբեանց Տնօրէն Ժողովոյ ալ անդամ ընտրուած էր վերջին կազմակերպութեան ժամանակ, և իր պաշտօնը խղճի մտօք կը կատարէր, միաբանական զանազան կուսակցութեանց համակրութիւնները միանգամայն իր կողմը քաշելով։

—Ամասիոյ Առաջնորդ Տ. Արիստակէս Ծ. վարդ. Վանքեան Սամսոն կը գտնուի այս պահուս, և առջի օրը հեռագիր մը քաշելով Պոլիս, կը յայտնէ թէ՝ Պաթում գացող շոգենաւէն կ'սպասէ։ Ո՛ր օրը որ հանդիպի շոգենաւը, նոյն օրը մեկնելու տրամադրուած է, և Զատկական տօնը պիտի կատարէ Ս. Էջմիածնայ մէջ։

Միւս կողմանէ Վանէն Տ. Սահակ Ծ. վարդ. Բագրեւանդեանն ալ մարտ 13 թուական նամակ մը ուղղելով Պոլիս, կ'իմացնէ թէ՝ վերջին շաբաթներս տեղացած ձիւնէն և եղանակին սաստկութեանը պատճառաւ, Ապաղայի հովտին ճամբաները գոցուած են։ Ուստի Ս. Զատկի տօնէն յետոյ պիտի կրնայ մեկնիլ Վանէն, երթալ եպիսկոպոս ձեռնադրուելու համար։

—Իզմիրի Ազգ. Հիւանդանոցի հաբիւանիտակը կատարուելուն առթիւ, Մայրաքաղաքս գտնուող բարերարութեան եկեղեցականներու ալ նիւթապէս մասնակցելու համար պաշտօնական հրաւէրներ ուղղուած է Ս. Պատրիարքին կողմանէ։ Կը լսենք թէ, սոյն պատրիարքական հրաւէրին ամէնէն առաջ գործնականապէս պատասխանած են Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիս. Դիմաքսեան, և Թանօթ վաճառական՝ Ցակոբ էֆ. Գօրեան։

—Երէկ առաւօտ Մայր-Եկեղեցւոյ մէջ «Արեւագալ»ի երգեցողութիւնները խիստ սրտառուչ կերպով տեղի ունեցան, գրեթէ դպրաց դասուն բոլոր անդամոց մասնակցութեամբը, ի ներկայութեան Ս. Պատրիարքին, Տ. Գէորգ Ս. Երէցեանի, վարդապետներու և քահանայից դասուն, և երկսեռ ժողովրդեան հոծ բազմութեան։

—Գումգաբուի չորս միացեալ Թաղերու Ազգախնամի Տնօրէն Ժողովոյ կողմանէ որոշուած Թատերական ներկայացման համար մասնաւորապէս կազմուած գործադիր յանձնախումբը, իր պատրաստութեանց պիտի ձեռնարկէ Ս. Զատկի տօնի երրորդ օրէն։

—Ռէթէօս էֆ. Պէրպէրեան որ անձնական տկարութեան պատճառաւ ստիպուած էր առանձնախուցը մնալու անցեալ շաբթու կիրակի օրուընէ ի վեր ապաքինման ճամբուն մէջ է կատարելապէս։ Մեծարգոյ դաստիարակը այս առթիւ այցելութիւնները կ'ընդունի բազմաթիւ անձնաւորութիւններու։

—Ասկէ առաջ գրած էինք թէ Կէտիկ-Փաշայի մէջ Թաղին կարօտ տղոց Զատկի առթիւ հագուստ և կօշիկ հայթայթելու համար Թաղին երիտասարդներէ մասնախումբ մը կազմուեր է։ Կը հաւաստեն մեզի թէ այդ մասնախումբը առանց առժամեայ հանգամանք մը ունենալու, տեւականօրէն պիտի աշխատի աղքատ տղոց զանազան պէտքերը հայթայթելու հոգ տանիլ։

—Երէկ Ս. Պատրիարքին այցելութիւն տուաւ Ճիպրալթարի անկլիքան եկեղեցւոյ եպիսկոպոսը։

—Ս. Պատրիարքը, այսօր, անձամբ պիտի այցելէ կրթական նորընտիր նախարար Վեհմ. Ճէլալ պէյի։

—Սելանիկէն Պատրիարքարան հասած հանրագիր մը կրօնկն. ժողովին որոշումին հակառակ, կը խնդրէ որ Տ. Արսէն քահանան Սելանիկ մնայ։

—Թօփ-Գաբուի Թաղ. Խորհուրդը, Ս. Զատկի տօնին առթիւ քարոզիչ մը խնդրեր է պատրիարքարանէն։

— Պատրիարքարանէն յանձնարարուեցաւ Արմաշու փոխ-վանահայր Տ. Եղիշէ եպիսկ. Դուրեանի որ մէկ քանի վարդապետներ ղրկէ Պոլիս, Զատկի տօնին առթիւ քարոզիչ չունեցող եկեղեցիներուն մէջ պաշտօնավարելու համար։

—Ուզունճը-Օվան Ալթըմէրմէրի եկեղեցիին միացնելու խնդրանքը՝ նոյն Թաղին Թաղ. Խորհուրդին կողմէ՝ գրած էինք աւելէ առաջ։ Այս անգամ, Սամաթիոյ Թաղ. Խորհուրդը՝ մերժելով այդ պահանջը, խնդրեր է Պատրիարքարանէն որ իր դիտողութիւններն ու փաստերը ձեռնհաս անձի մը կողմէ քննուին և ապա ըլլայ հարկ եղած տնօրինութիւնը։

—Ռոտոսթոյի Պիղա գիւղին միակ քահանան վախճանած ըլլալով, տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդն ու ժողովուրդը հանրագրութեամբ մը խնդրեր են իրենց եկեղեցիին վրայ քահանայ ձեռնադրել Պ. Ցակոբ Մալումեանը։ Առաջնորդ Սրբազանը յօժարելով այս հոգեւոր խնդրանքին, հարկ եղած քննութիւնը ընելէ վերջ, կատարեր է ձեռնադրութիւնը կոչելով զայն Տ. Ներսէս։ Նորընծան Ակնայ Կամարակապ գիւղէն է և իր ուսումը առած է Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանին մէջ։

—Դաւրէժէն կը գրեն թէ վերջերս մահկանացուն կնքեր է հոն Պ. Նազար Գօրոյեանը, 59 տարեկան հասակին մէջ, և մարմինը ամփոփուեր է Բերգաթալի եկեղեցւոյն բակը։ Հանգուցեալը Պարսկահայոց մէջ յարգելի դէմք մըն էր, երբ հոգաբարձու և երբ նախագահ զանազան կրթական ընկերութեանց։ Թուրքահայ ընտանիքի զաւակ, հանգուցեալը զանազան կառավարական պաշտօններ վարած է Թուրքիոյ մէջ, ի մէջ այլոց հեռագրատանց մէջ պաշտօնավարած, և այդ առթիւ իր մատուցած ծառայութեանց փոխարէն արժանացած է Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանին։ Ցետոյ վաճառականութիւն ըրած է և Եւրոպա ճամբորդած։ Ամուսնացած է Դաւրէժի մէջ և 7 զաւկըներու տէր եղած։ Խնայողական ընկերութեան հիմնադիրը և Լսարանական Ընկ. հիմնադիր անդամներէն մէկը եղած է։ Գրականութեան ալ պարապած է։ 1880ին Պոլիս տպագրուած դաստիարակութեան վրայ գիրք մը ունի գրած, ուր ողջ գաղափարներ ունեցած է կրթութեան մասին։ Հանգուցեալը ունի նաեւ «Պարսկահայոց» վրայ ուրիշ կարեւոր ուսումնասիրական գործ մը, որ անցեալ տարուան Իզմիրեանց մրցանակին 30 ոսկիով վարձատրուեցաւ։ Վենետիկի Մխիթարեանները ստանձներ են անոր հրատարակութիւնը։ Ունի նաեւ պարսկ-հայ-ֆրանսերէն բառարան մը։ Իր 50,000 րուպլիի հարստութիւնը թողած է իր կնոջ և զաւակներուն, անոր հաբերին 2 տեղապ Արամեան դպրոցին յատկացնելու պայմանաւ։ Հանգուցեալը կը գովուի իր բարեկամութիւններով։

—Գասըմփաշայի աւագերէց և Կրօն. Ժողովոյ անդամ Տ. Կարապետ աւագ քահանայ Սանտալճեան, 15 օրէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէ։ Այս առթիւ ծերունի սիրեցեալ քահանային եկեղեցական և աշխարհական դասակարգէ բազմաթիւ անձեր ամէն օր այցելութեան կ'երթան։ Կատարեալ ապաքինութիւն կը մաղթենք ժամակերպելի Տէր Հօր։

—Նորութիւն մը պիտի ըլլար գերմաներէն քերականի մը երեւումը մեր մէջ, ուր այդ տեսակ փորձ մը գրեթէ չէ եղած մինչեւ հիմա։ Այդ նորութիւնը կը բերէ ուսեալ Անդրանիկ էֆ. Բէօսպէճեանի «Գերմաներէն քերական և գրուցատրական ընթերցարան» անուն գրքոյկը, որ վաւերացուած է Ուսումն. Խորհուրդէն և լոյս տեսած Գալսէրեան Տպարանէն։ Բայց մանաւանդ այն մեթոտը, որ այս քերականինն է, ճշմարիտ առաւելութիւն մը կարելի է համարել որ ո՛րքան հեշտ կը դարձնէ գերմաներէն լեզուին սկզբնական քայլերը առնել։ Գինն է 2 ղրշ.։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

Գում-Գաբուի Դրսի Թաղ. Խորհրդոյ և Ս. Քարոզչին նախաձեռնութեամբ Թաղին երիտասարդներէն Դպրաց ընտիր Դաս մը կազմակերպուած է ծանօթ երաժիշտ Գրիգոր Զուլհաճեան էֆ.ի Դպրապետութեան տակ։ Նորակազմ Դպրաց Դասը եկեղեցւոյ մէջ շրջաբերուած պնակներու շնչին հասոյթին վրայ իր անձնական քսակէն ալ կարեւոր գումար մը աւելցնելէ ետ աւազ մասնաւոր սենեակ մը կահաւորելէ յետոյ, նախընթաց օր, կիրակի, եկեղեցւոյ աւարտումէն վերջ, խաչհանգիստ արարողութիւն ալ կատարել տուաւ։ Ցիշեալ դպիրներու սոյն օրինակելի ձեռնարկը գովելի է մանաւանդ, որ՝ առանց արտաքին ոև է ակնկալութեան և լոկ աղքատիկ Թաղեցիներու լումային ապաւինած՝ կազմակերպեալ մարմին մը յառաջ կը բերեն թէ՝ իրենց հոգեւոր ու բարոյական պարտականութիւնները կատարելու և թէ՝ շարականներու շինութեան, նուաճման կրօնական հոգին ստանձնելու համար։

ԹԱՂԵՑԻ

2 Ապրիլ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԱՖԻՈՆ ԳԱՐԱՀԻՍԱՐ.— Մեծ. Աչ. Պազպազեան էֆ. Նամակները կարեւոր չեն, կրնաք ձեր քով պահել մինչեւ որ մեր շրջանն թղթակիցը Գասպար էֆ. վերադառնայ։

ԵՐԶՆԿԱՑ.— Գեր. Դանիէլ Ծ. Վ. Ցակոբեան։ Շնորհակալութիւն՝ Նաբեկի առթիւ Ձեր ուղղած քաջալերական տողերուն։ Ղրկուած նամակը սխալի մը արդիւնք է, ներողութիւն։

ԹԵԼԵԿՐԱՖ

ԼՕՆՏՐԱ 14 ապրիլ.— Մէպուսան մէճլիսինտէ Մ. Պալֆուր՝ Պօէրլէրին սուլհ թէքլիֆաթը հագգընտա լօրտ Քիչնէր Թարաֆընտան հիւքիւմէթէ միւհիմմ թէլկրաֆ իճրա օլունտուղունը պէեան էյլէմիշ տիր։ Բազար կիւնի ինկիլթէրէ մէճլիսը վիւքէլասը սօնրա, հիւքիւմէթ Թարաֆընտան լօրտ Քիչնէրէ լազըմ օլան ճէվապ վէրիլմիշ իսէ տէ, պու պապտէ սաիր Թաֆսիլաթ վէրիլմէսի մումքին տէյիլ տիր։

— Լօրտ Քիչնէր Թրանսվալըն ղարպ ճիհէթինտէ չիտտէթլի մուհարէպէլէր վուգու պուլտուղունը վէ իքի Թարաֆըն զայիաթը միւհիմմ օլտուղունը հարպիյէ նէզարէթինէ պիլտիրմիշ տիր։

— Մուհաֆազաքեար կազէթալար՝ Ինկիլթէրանըն Թիճարէթինէ մուզիրր օլտուղունտան պահսլէ, սէրպէսթի միւպատէլէ ուսուլընըն լաղվընը խաթէրօլար։

— Պիւտճէ լահիհասը՝ պու կիւն մէճլիսը մէպուսանա Թէգտիմ իտիլմիշ տիր։ Պիւտճէտէքի աչըղըն 45 միլիոն 100 պին լիրա օլտուղը՝ պու լահիհատան անլաշըլըրօր։ Պու աչըղը գաբաթմագ իւզրէ, պօրճլարըն թէէխիւլմալինին էօտէնմէսինի կէրի պըրագմագ վէ 32 միլիոն լիրա իսթիգրազ իտմէք վէ իրատ վէրկիսինէ վէ բուլ վէ գայտըյէ վէ չախիրէ րիւսումընը արթըրմագ հիւքիւմէթի թէքլիֆ իտիլմիշ տիր։

— Թէէմին օլունտուղունա կէօրէ, Պօէր րէիսլէրի՝ րէիս Քրիւկէրէ վէ Եվրոպատա պուլունան Պօէր մուրախխասլարընա սուլհ միւզաքէրաթընտա տաիր պազը շէյլէր սէօյլէմէք իւզրէ, թէլէկրաֆլա մուխապէրաթ իճրասը իչուն միւսաատէ իսթէմիշլէր տիր։

— Լօրտ Քիչնէր Բրէթօրիատան չէքտիկի պիր թէլէկրաֆնամէտէ, միրալայ Գօլնպրանտըն՝ պու այըն սէքիզինճի կիւնի Պէրբէսին իտարէսինտէ պուլունան պիր Պօէր օրտուսու իւզէրինէ հիճում իթտիկինի վէ Պօէրլէրտէն էօլէն, եարալանան վէ էսիր տիւշէնլէրին 106 քիշի օլտուղը վէ ապրիլին 11 ինճի կիւնի Ինկիլիզ միրալայը Քէքէվիչին ասքէրի իլէ Պօէրլէր արասընտա չիտտէթլի պիր մուհարէպէ վուգու կէլիպ, Պօէրլէրտէն 44ի էօլմիւշ 34ի եարալանմըշ վէ 20սի էսիր տիւշմիւշ պուլունտուղը պիլտիրիլմիշ տիր։ Պօէրլէր՝ 34 գըթաա թօփ ղայպ էթմիշլէր տիր։

— Հօնկ-Գօնկտան ալընան պիր թէլէկրաֆնամէյէ կէօրէ, ասիլար՝ Քինանչիւ քէօրֆէզինտէ, եաղմաեա պաշլամըշլար տըր։ Չին ասքէրլէրի սահիլտէն էօթէեէ հարէքէթտէն ամիզ կէօրիւնիւյօրլար իմիշ։

ՊԷԼԿՐԱՏ.— Եագընտա ագտ օլունաճագ սըրպ իսթիգրազը՝ եիւզտէ պէշ ֆաիզլի 40 միլիոն ֆրանգ օլաճագ վէ ինհիսար հասըլաթըյլա թէէմին իտիլէճէք տիր։

ՓԱՐԻԶ.— Աժանս Հավաս՝ գրալիչա Նաթալինէն Գաթօլիք մէզհէպինի գապուլ իթմիւնի խապէր ալմըշ տըր։

ԿԵՃԷՔԻ ԹԵԼԷԿՐԱՖԼԱՐ

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 15 ապրիլ.— Տօգթօր Լէյտս՝ սուլհ ագտը իւմիտլէրինտէն ֆէրագէթ իտիլմէք լազըմ կէլտիկինի պէեան էթմիշ տիր։

ԼՕՆՏՐԱ.— Լօրտ Քիչնէր՝ Պօէր մուրախխասլարընըն իսթէտիկլէրի իսթիգլալիյյէթին վէրիլէմէեէճէկինի պէեան էթտիկինտէն, մումաիլէյհ մուրախխասլար՝ ճէնուպի Աֆրիգա վալիսի Լօրտ Միլնէր իլէ կէօրիւշէճէքլէրինի պէեան էթմիշլէր տիր։

—Պու կիւն վիւքէլա մէճլիսի՝ Բրէթօրիատան կէլէն միւհիմմ պիր թէլէկրաֆնամէյի միւզաքէրէ էթմիշ տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էսհ. Ում. տիւն ազ. գաբ.		27—36½
» » »	էն եիւքսէք	28—
» » »	էն աշաղը	27—35
Րումէլի չըմէն. ազըմ. գըմ.		110—7/8
» »	էն եիւքսէք	111—1/4
» »	էն աշաղը	110—3/4

ՊԱՆԳԱ ԱՔՍԻՕՆԼԱՐԸ

Րէժի ազսիօնը Օս. լիր.	
Սիկարէթ Ա.	0—15
» Բ.	—66
Թրամվայ	5—82½
Ժուխանա	1—60
Օալիկասիօն Թրամվայ	484—
Ասիւրանս	3—55
Գօրբօրասիօն	0—08.6
Գօմմէրսիալ	0—09
Լօրիօմ	73—
Պանգ Նասիօնալ տը Կրէգ	405—
Թրանսվաալ	158—
Րընթըմ Թանվիլայթը	481—
Գրէտի Ֆօնսիէ Էժիփսիէն	267—50
Անատօլը չըմ. ազսիօնը	10—42½

ԱՖՋԷԼԼԵՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղչ. տան	ղչ. բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108—07
Մէթալիք	103—
Ինկիլիզ լիրասը	110—06
Ֆրանսըզ ալթունը	87—26
Բօլ	90—
Գրէմից ալթունը	51—06
Գարպօն գայմէսի	8—58

ԵՎՐՈՊԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 12 ապրիլ

Ինկ. էսհամը Ինկ. լիրասը		94—63
Օսմ. էսհամը գաբանտը		25—37
» »	Բ	27—37
« »	Գ	51—
Օսմանլը Պանգասը		12—25
Մըսըր Տուլ. մութթահիտէ		108—12
Պուլկար իսթիգրազը		83—
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ		25—32¼
Թրանսվաալ		6—15
Շարթրէթ		3—31

Ա. Զ. Գ.

Ղալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյ խնամակալութիւնը կը ծանուցանէ թէ՝ Ամեն. Սրբազան Պատրիարք Հայրը հրաւիրուած է յառաջիկայ հինգշաբթի, (4 ապրիլ 902), աւուր պատշաճի իւր պերճախօս և հոգեշունչ քարոզութեամբը հոգեւորապէս մխիթարել բարեպաշտ ունկնդիրները։

(Կնք.)

1 Ապրիլ 1902 Ղալաթա

Ժամոթ. Սկզբնաւորութիւն ժամերգութեանց ի ժամ 1, Արեւագալի՝ 2$^1/_2$ Քարոզի՝ 3$^1/_2$։

Գ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

ՎԿԱՅԵԱԼ ԲԱՐԻԶԷ

347, Մեծ Փողոց Բէյօղ, Պօն Մարշէ դէմը, Բարիզէ նոր հասած ըլլալով հաստատած է իր դարմանատունը ի Բերա, ուր կը դարմանէ ամէն տեսակ բերնի հիւանդութիւններ և ակռաներ ըստ ամենավերջին դրութեան կատարելագործեալ գործիքներով։

ՁՐԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ կարօտելոց համար Չորեքշաբթի օրերը առաւօտէն մինչ ցորեկ։ 25—3

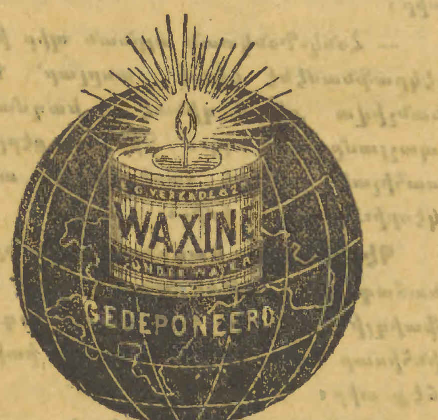

ՄԻՒՀԹԷՐԷՄ ՄԻՒՇԹԷՐԻԼԷՐԻՄԻԶԷ

ԿԻՒԶԷԼ ՊԻՐ ՀԷՏԻՅԷԷ

ՎԱՔՍԻՆ նամ տուսըզ խանըմ իտաւրէ գանտիլի հէր ճէրտէ սաթըլըմագտա տըր։

Հէր գութուսա պիր քէրրէ ալամէթը ֆարիգամըզը թանըմագ իչուն, տըգգաթ իտինիզ։

Սթամպօլ մուհթէրէմ միւշթէրիլէրիմիզէ թավսիյէ իթմէքտէն օլտուղումուզ պու իտարէ գանտիլլէրի Ամսթէրտամտա վագը Մ. Վէրգօրտ վէ Զօնըն ֆապրիգալարընտան կէթիրիլմէքտէ տիր։ Խալիս պալմօմընտան մամուլ օլտուգլարը կիպի, 6, 8 վէ 10 սաաթ միւթէմատիյէն եանմագտա տըր։

Պու գանտիլլին ֆիթիլլէրի էն եւէքսէք տէրէճէի հարարէթէ մուգավէմէթ իտէր վէ եաղլարը պօզուլմազլար։

Հէմտէ պունլարը եագմագ իչուն, սուեատա լիւզում եօգ տըր։ Պու էն պէօհիւք մուհասէնաթըտան տըր. չիւնքի, տու՝ թէմիզլիքէ մանի տիր։ Պունսէն ալէյհ, պու ֆիթիլլէրի սուսըզ պիր թասագ իչինէ գօյմագ քեաֆի տիր։ Եագըլընճա, պիւթիւն կիճէ բարլագ պիր զիեա վէրիր վէ ասլա գօգու նէշր իթմէզ։ Ֆազլա օլարագ 24 գութունագըզըլարընը, կէթիրէճէքլէրի գուբօնլար ատերունինտէ պուլունան վէ ուսուլը խիթիմալինէ տաիր օլան սարը քեաղըտլարըյլա իապաթ իտէնլէրէ կիւմիւշ գաբլամալը վէ եախօտ բէրուրէ վէ սիմլի թասլը պիր էրքէկ զրաւած իջնէսի վէ եախօտ գաթըն իչնէսի էհտա իտիլէճէք տիր։

Պիւթիւնմէմալիքը Օսմանիյէ իչուն, մէզքիւր ֆապրիգանըն չիւպէսի՝ Բաբաւանօղուլլո գումբանեասը՝ Գումրուք խանընտան Սթամպօլտա Սուլթան Համամընտա, Համօօղուլլո խանընըն իւսթ գաթընտա 29 վէ 30 նումէրօլու օտալարա նագլ իթմիշ տիր։ 12—26

ՄԷՋՊՈՒՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԳԻՇԵՐՕԹԻԿ ԵՒ ՑԵՐԵԿԵԱՑ

Գատըգիւղ, Մէօհիւրտար, Բիզաիլէ փողոց, Թիւ 16

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶ ԵՒ ՆԱԽԱԿՐԹԱՐԱՆ՝ ԵՐԿՍԵՌ.

ՈՒՍՈՒՄՆԱՐԱՆ ՄԻԱՅՆ ԱՂՋԿԱՆՑ

Գործնական եղանակաւ և դիւրուսոյց մեթոտներով կ'աւանդուին, գիտութիւններէ զատ, Հայ. Ֆրանս. Անգլ. և Թուրք. լեզուները, նաև ձեռարուեստք եւ երաժշտութիւն ձայնական ու գործիական։ Մասնաւոր հոգածութիւն՝ աշակերտաց մէջ լաւ նկարագրի կազմութեան և բարեկրթութեան։ Գիշերօթիկները կը վայելեն ընտանեկան կատարեալ խնամք և հանգստաւէտութիւն՝ առողջապահիկ պայմաններու մէջ։

ԳԱՒԱՌՆԵՐԸ, վարժուհիի խնդիրը միանգամ ընդ միշտ լուծելու համար, գաւառային վարչութիւնք կարող են ուշիմ աղջիկներ ղրկել, այս վարժարանին մէջ դաստիարակուելու և ապա իրենց ծննդավայրին մէջ իբրեւ վարժուհի ծառայելու համար։

Բանակցութեան համար դիմել առ Յ. Գ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ, Տեսուչ վարժարանին։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ «ՆՈՐ ԴՊՐՈՑ»Ի

Թ. պրակը։

Մամուլի տակ է Ժ. պրակը՝

Ժ. և վերջին պրակը լոյս տեսնելուն պէս պիտի դադրի բաժանորդագրութիւնը։

ԶԱՏԻԿ ԶԱՏԻԿ ԶԱՏԻԿ

ՃԻՎԱՆ ՏԱՎՈՒՏՃԵԱՆ մեծ շաքարավաճառանոցը որ 1881էն ի վեր ծանօթ է հասարակութեան իբր առաջնակարգ ՄԱՔՈՒՐ և ՔԱՂՑՐԱՀԱՄ ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ պատրաստող, այս անգամ կուգայ ցեկուցանել իր պատուական յաճախորդներուն թէ, հոն, սովորաբար գտնուած թարմ անուշեղէններէն, Եւրոպական համեղ ըմպելիներէն, հարսնիքի կամ տօնոյթներու համար պատրաստուած «ֆօնտա»յէն, «բըթի ֆուռ», «ֆուռէ», «ֆառիւ կլասէ», և այլ շաքարեղէններէն, ու «բաթիսըրի»ի վերաբերեալ ձուի մթերքէն զատ, այս անգամ Զատկի առթիւ, կարագ իւղէ համեղ և քաղցրահոտ և ամէն տեսակէ ՉԷՕՐԷՔՆԵՐ

ՉԷՕՐԷՔՆԵՐ

ՉԷՕՐԷՔՆԵՐ յատկապէս պատրաստած է, է՛ն դժուարահաճներն անգամ գոհացնելու յատկութիւններով օժտուած։

Ուստի եթէ կ'ուզէք ԶԱՏԻԿԻ առթիւ ունենալ ընտիր

ՉԷՕՐԷՔՆԵՐ,

ՇԱՔԱՐԵՂԷՆՆԵՐ

ԸՄՊԵԼԻՆԵՐ, դիմեցէ՛ք

Ճ. ՏԱՎՈՒՏՃԵԱՆ

ՄԵԾ ՇԱՔԱՐԱՆՈՑԸ

Գումգաբու, Սթասիօնի մօտ, Թիւ 27, և Պալի-Փաշայի զառիվայրին վրայ գտնուող Թիւ 50 խանութները։

ԴԻՄԵՑԷ՛Ք ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՔ

Տէր և Տնօրէն

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՑՍԸՐԵԱՆ

ՈՒԷՍԴԸՐՆ

ՓԱՐԼԱՄԷՆԹՕՆԸՆ ԳԱՐԱՐԸ ՄԱԽՍՈՒՍԻՅԼԱ ԹՕՐՕՆԹՕ ՎԷ ԼՕՆՏՐԱՏԱ

1851ՏԷ ԹԷԷՍԻՍ ՕԼՈՒՆՄԸՇ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԵԱՍԸ

Թագմին օլունան զիյանլարըն մէճմուի	ինկ. լիրա	6,000,000
Մէվճուտ ազչէ վէ հասըլաթը սէնէվիյէ	» »	1,250,000
Քեամփլէն Թէէտիյէ օլունմուշ սէրմայէ	» »	410,000

Թուրքիա չիւպէսինին միւտիրի ումումիսի. ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Իսթանպօլ, Պահճէ Գաբու, Անանիատի Խան, Ն. 20, 21, 22։

Թաշրալարտա իչկիւզար վէ միւթէպէր աճէնթէլէր արանըլմագտա տըր

ԻԽԹԱՐ.— Շէհրիմիզին էն մաարուֆ Ֆրանըզ վէ Ալման գումբանիալարըն սէրմայէսի հասըլաթընա նիսպէթէն 100 % օլտուղը հալտէ Ուէսթըրնին սէրմայէսի 125 % տիր։ Իշթէ պու հագիգաթ Ուէսթըրնի րագիպլէրինէ թէֆէվվուգ իթտիրմէկտէ էն պէօյիւք թէէմինաթ տըր։

ԱՐԻՍ եւ ԸՆԿ

ՇՈԳԵՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՏՈՒՆ

ՀՈՏԵՂԻՆԱՅԻՆ ՕՃԱՌԻ

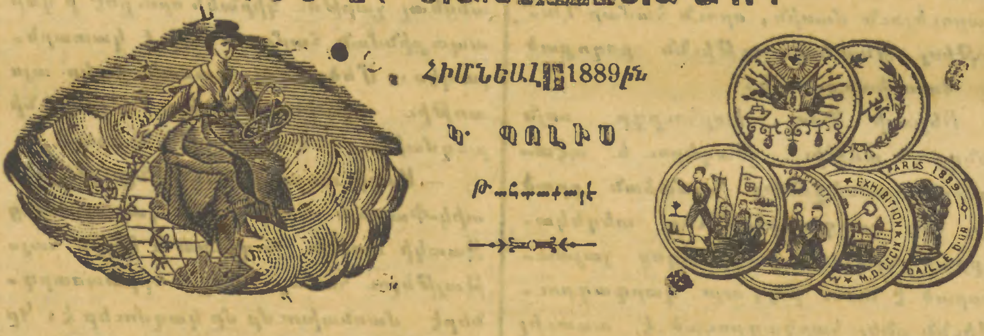

ՀԻՄՆԵԱԼ 1889ին

Կ. ՊՈԼԻՍ

Թօփհանէ

Արուեստագիտական վերջինճէկատարելագործութեամբ և առաջնակարգ մեքենաներով օժտեալ և եւրոպացի վարպետի մը հսկողութեան ներքեւ կ'արտադրէ ամենա ուբր հոտեղէններ ինչպէս նաև թուալէթի հոտաւէտ և լուացքի պարզ օճառներ

Տեսակի ա ուութեան մասին՝ եւրոպական ամենամեծ գործարաններու ապրանաց դէմ մրցելու առաւելութեան կը միացնէ գիներու գերազանց աժանութիւնը։ Փափաք ղներուն քաթալօկը ձրի կը ղրկուի։

Մեծաքանակ գնում ընել ուզողները կրնան դիմել Կ. Պոլսոյ մէջ Օրոստօպաք և Կ. Իւնճիճեան Որդիք վաճառատուններըր, իսկ գաւառներու և օտար երկիրներու մէջ դիմել գործակալութեանց որ ի ստորեւ, ուր պիտի գտնեն նմոյշներու ցուցադրութիւն մը՝ պէտք եղած բոլոր տեղեկութիւններով։

ԲԱՐԻԶ.—ՊՊ. Լագառիէռ Որդի և Ընկ. 28, Ռիւ Շաթօտէօն։

ՊՈՄՊԱՅ.— ՊՊ. Ապքար և Ընկ.

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱ.—Պ. Մ. Գալֆաեան.

ԳԱՀԻՐԷ.— Պ. Հ. Ռոզանթալ.

ՌՈՒՍՉՈՒՔ.— Պ. Պ. Կ. Իւնճիճեան Որդիք.

ՎԱՌՆԱ.— Պ. Կեռօն Արտիթի.

ՍԵԲԱՍՏԻԱ.— Պ. Պ. Վ. Ս. Մեծատուրեան։

ԻԶՄԻԴ.— Պ. Յակոբ Մոմճեան։

ՌՈՏՈՍԹՕ.— Պ. Յակոբ Բաօվասեալ։

ԶՄԻՒՌՆԻԱ.— Պ. Հայրիկ Վառնեկ.

ՍԵԼԱՆԻԿ.— Պ. Տինօ Ֆէրնանտէզ.

ԻՒՍԿԻՒԲ.— Պ. Մ. Քախուամօ.

ՊԷՅՐՈՒԹ.— Պ. Ֆրանքէլ Շիֆֆնէր.

ՍԱՄՍՈՆ.— Պ. Պ. Պեարսեան Եղբարք։

ՏՐԱՊԻԶՈՆ.— Պ. Արիս Կ. Իւնճիճեան. 24—21

ՊԱԼԳԱՆ

ՍՕՖԵԱՏԱ ՄԻԼԼԻ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ՇԻՐՔԷԹԻ

ՍԷՐՄԱՅԷ, ԻՀԹԻՅԱԹ, ԹԷՄԻՆԱԹ ՖՐ. 7500000

1899տա մէրի իւլ իճրա	էօմիւր սիկուրթասը պէտէլի	ֆրգ.	19,534,276
» »	եանկըն	» »	460,267,203
» »	բրիմի	»	1,433,965

Էօմիւր էօմիւրին վէ չօճուգլար իչիւն միւթէատիլ չէրաիթ իլէ սիկուրթա ագտ տէր

Եանկըն էօմիւր հէր նէվի պինա վէ էշեա իւզէրինէ սիկուրթա ագտ իտէր։

Նագլիյաթ էօմիւրէօն էօմիւր մալ, էվրագը նագտիյէ վէ վաբօր սիկուրթալարը գապուլ իտէր։

Հիսսէտարանա՝ 1896տա 18$^1/_2$ %, 1897տէ 18 %, 1898տէ 18 %, 1899տա 16 % թէվզիաթ իթմիշ տիր։

Շիրքէթին Պանքէրլէրի (Տէրսաատէթտէ Գրէտի Լիօնէ,)Լօնտրատա Անկլօ Աւսթրիան Պանգ, (Սօֆեատա Պանգ Նասիօնալ Պիւլկար։

Թաշրալար իչիւն միւսաաիտ վէ միւթէպէր քէֆալէթլի աճէնթէլէր արանըլըյօր. Թիւրքիա իչիւն ումումի աճէնթէ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ

Գալաթա Մէրթէպանի սօգագ, Ճէտիտ խան

ՄԱՄՈՒԼԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԵԷՄԻԶՏԷՆ ՀԱՄԻՏԻՅԵԷ ՖԷՍԼԷՐԻ

Սայէի Շահանէտէ Սթամպօլտա Ֆէրիքէօյիւնտէ Թէէսիս իթտիրիլմիշ «Համիտիյէ» ֆէս ֆապրիգասը մամուլաթը՝ Եվրօբա մալլարընտան գաթ գաթ իւսթիւն վէ մէթին վէ զարիֆ օլտուղը կիպի, ֆիյաթճա տա էհվէն պուլունտուղը ճիհէթլէ. տախիլի մամուլաթըմըզըն րէվաճընը թէէմին իթմէք արզուսընտա պուլընան միւհթէրէմ էհալիմիզի էգսէր ճիհէթ մէմնուն իթմէքտէ տիր. էսասէն մագսատըմըզ միլլի սէրվէթըմիզը տախիլէն իմալ իթմէք էննէպիլէր իհթիյաճատան վարէսթէ գըլմագ նօգթալարընա միւնհասըր օլուպ, պու էմէլին հուսուլի իսէ, Եվրօբա մալլարընա հէր վէճհիլէ րիւճհանիյէթի պ'իթթէճրիւպէ սապիթ օլան իշպու մամուլաթը տախիլիյէմիզէ էհալիի քիրամըն րըղբ օլտուղը տէրէճէտէ րաղպէթ պուլմալարընա միւթէվագգըֆ տըր. չալըշան իթթիխար պիր ճիհէթ տախի ֆապրիգամըզ վուգուպուլան սաթըլըան 100 տէ 2 սինի էագիմը ասարը Շէհրիյարիտէն օլան Հիճազ շըմէնտօֆէրինէ մաելմէմնունիյէ թէրք իթմիշ օլտուղու կիպի, Տար իւլ Աճէզէյէ 450, վէ Պրուսա Համիտիյէ Սանայի մէքթէպինէ 150 ատէտ մա բիւսկիւլ ֆէս իհտա իթմէք սուրէթիյլէ տէ իսպազը համիյէթէ մուվաֆֆագ օլմուշ տըր։ Իշպու ֆէսլէր եագմուրտան թէրտէն պօզուլմատըղը կիպի, գալըպ տախի իսթէմէզ. բոլանան ֆէսլէրին աթէշէ կէօսթէրիլմէյէրէք գուրուլտըլմասը իխթար օլունըր։

Զիյատէ մուհարրէր մահալլէրտէ բիւսկիւլսիզ օլտուղը հալտէ, մագթու ֆիյաթլարլա սաթըլմագտա տըր։

Իչի թիպէթլի գալէթ գուլլանըշլը ֆէս՝ պէհէրի 5 ղշ.,

Իչի հասըրլը գալէթ գուլլանըշլը ֆէս՝ պէհէրի 8 ղշ.,

Իչի իփէք գաթլը գալէթ գուլլանըշլը ֆէս՝ պէհէրի 10 ղշ.,

Իչի աթլասլը գալէթ գուլլանըշլը ֆէս՝ պէհէրի 13 ղշ.։

Մահալլը ֆիւրուխթը.— Սթամպօլտա Համիտիյէ ճատտէսինտէ Քիւչիւք Իսմայիլ Բաշա խանը ալթընտա Ն. 17, Տիւրէքչիլէր արասընտա Ն. 71, Ագսէրայտա Եէչիլ Թուլումպա մէյտանընտա Ն. 101, Շէհզատէ Օսման պէյ կազինօսը ճիվարընտա ֆապրիգամըզ թահթընտա, Պէչիքթաշտա Ճատտէի Քէպիրտէ Տօգթ. Գրիգեան էֆ.նին խանէսի թահթընտա վէ Իսկիւտարտա չարշըի քէպիրտէ 44 նումէրօտա վէ Ղալաթա Իսկելէսինտէ 3 վէ 5 Ն. մաղազալարտա սաթըլմագտա տըր։

ՓԱՐԻԶ ՍԷՐԳԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

1900

ԱՄԷՐԻԳԱՆԸՆ ԷՆ ՄԷՇՀՈՒՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱՍԸ

ՍԱՏԷ, ՄԷԹԻՆ, ՍԷՐԻ, ՀԱՖԻՖ

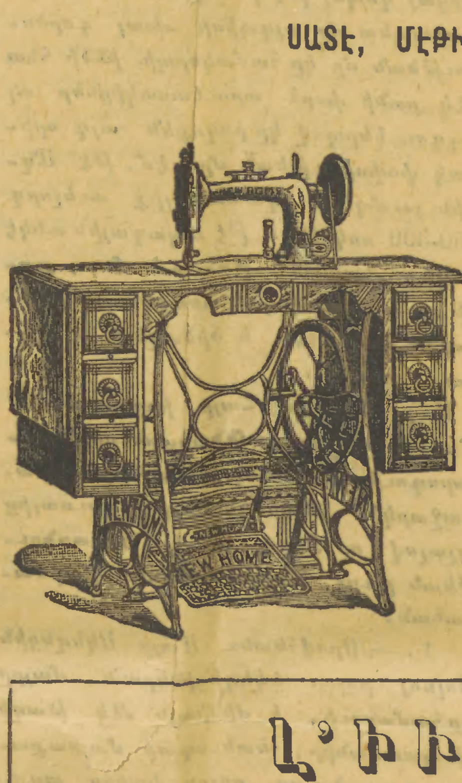

ՆԻՒ-ՀՈՄ

NEW HOME

Մէզքիւր Սէրկիի Ումումիսինտէ միւքեաֆաթընը, HORS CONCOUR րէգապէթտէն գազանմըշ տըր։

Էն ուֆագ թէֆէրրուաթընա գատար էմալընտա թէվէֆֆիւգ իտէր։

Թիւրքիա իչին եէկեանէ աճէնթասը ՍԱՄԷՍԻՕ ՍԱԼՎԱԹՕՐ

Մէրքէզի ֆիւրուխթը Սթամպօլտա, Պահճէ Գաբուսընտա, Համիտիյէ ճատտէսի, Ն. 7 Թրամուէյ խաթթը իւզէրինտէ։ ՇԻՒՊԷԼԷՐԻ Իզմիթտէ, Սիվրիհիսարտէ, Աֆիօն Գարահիսարտա վէ սաիրէ։

Լ'ՈՒՆԻՕՆ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ՎԷ ԷՕՄՐ ԻՉՈՒՆ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՊԱՆԻԱՍԸ

1828 ՎԷ 1829ՏԱ ԹԷԷՍՍԻՍ ԻՏԻԼՄԻՇ

Բարիստէ Բլաս Վանտօմտա, 9 նումէրօլու տաիրէի խուսուսի։

ՀԱՐԻՔ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաէէ վէ իհթիեաթ 107,000,000 ֆր.

Սէնէվի մազպուզաթը 21,000,000 »

Էօտէնէն զիեան 252,000.000 »

Սիկուրթալը խանէլէրին գըյմէթի 19,000,000 »

1828 L'UNION DE PARIS

ԷՕՄՐ ՇԻՐՔԷԹԻ

Սէրմաէէ վէ իհթիեաթ 153,000,000 ֆր.

1900 մազպուզաթը 17,000,020 »

Էօտէնէն զիեան 120,000,000 »

Սիկուրթալը էօմիւր 260,000,000 »

ՊՈՒ ՇԻՐՔԷԹ զաէէթ միւսաաիտ չէրաիթ իլէ Թիւրքիատա սիկուրթա գայտ իտէր

ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ տախի միւթէխէլլիֆ սուրէթտէ վէ խուսուսի էհվէն ֆիեաթլա էօմիւր սիկուրթա իտէր։

ՇԻՐՔԷԹԻՆ ՊԱՆԳԱՍԸ «Պանգ Օթթօման» օլուպ, Սթամպօլ Աժանսը տախի Կալաթատա «Պանգ Օթթօման» գարշըսընտա տըր։

)(162)(

ԹԵՐԹՕՆ «ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԷՖՔԵԱՐ»Ի

ՔԱՍԻՄ

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴԸ

ՎԷՊ ԺՈՐԺ ՕՀՆԷՅԻ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

Ե.

Տիկին Սրուակեան, Արտաշէսի այս հաստատ խոստումներէն կասկածելով.

— Ինչէ՞ն գիտնամ որ, վերջինն է ասիկա, հարցուց և չաբաթ մը ետք հին խենթութիւններուդ պիտի չսկսիս. գիտե՞ս, Բերա երբ կռիւ ըրիր մոխաթըրային հետ ու բանը կը տանէին կոր քեզ, այն ատեն ալ ասանկ խոստումներ ըրիր...

— Ասիկա վերջնական է. այսօր մաղաղային մարդոց ամէնուն ալ ճամբայ տուի, ըսաւ Արտաշէս ուշադրութեամբ մօրը երեսը նայելով։

— Խենթեցա՞ր տղա՛յ. չեշտեց կինը, յանկարծակիի գալով։

— Ինչո՞ւ խենթենամ, շատ աղէկ ալ ըրի. ա՛ն գո՛ղ աւազակները ի՞նչ գործ ունէին. ասկէ ետքը ես պիտի կառավարեմ գործս։

— Ըսել կ'ուզես որ, մնացած ապրանքն ալ, աչքդ գոցես ձեռքդ բանաս ատակ պիտի ընես, մաղազան ալ պիտի գոցես։

— Ընդհակառակը, հօրս ժամանակէն աւելի փայլուն պիտի ընեմ։

Տիկին Սրուակեան որ արդէն կը կասկածէր զաւկին այս ատրճան որդիական ցոյցերէն և անպատճառ նըպատակ մը կը նշմարէր անոնց տակ, հիմա հասկնալով որ, Արտաշէս արմատական յիմարութիւն մը ընել մտադիր է, չկրցաւ յուզումը զսպել ու յուսահատ լալ սկսաւ։ Արտաշէս՝ եթէ չլմոռած օրերուն մէջ գտնուէր, անտեղի ողբուկոծերէն աւելի եւս գրգռուելով պիտի սկսէր պօռալ, կանչուըռտել, հայհոյել ու նոյն իսկ ծեծելու սպառնալ մայրը, սակայն հիմա իր ըրածներուն անտեղի ըլլալը կռահելու չափ զգաստացած.

— Մա՛յր, գոչեց հաստատ ձայնով մը, մի՛ լար, սիրական մայրս, հաւատա՛ որ հին Արտաշէսը չեմ այլ եւս. պիտի տեսնաս որ ո՞րչափ խելօքցեր եմ։

— Աստուծմէ չվախցա՛ղ, հեծկլտաց կինը, անգամ մը հօրդ մեռնելէն ետք գլխուս բերածներդ աչքի առջեւ ա՛ռ. ոսկիները ջուրի պէս խարճեցիր, բան չըսինք, ծախեցիր կերա՛ր, խելքը գըլուխը կուգայ՝ ըսաս չունի, ըսի, օրերով տուն տեղ մոռցար, աչք գոցեցի, ինծի ծեծելու ելա՛ր, անոր ալ համբերեցի. չէ՛, ալ չեմ կրնար սպասեր որ մաղազան ի՞նչ կայ ինչ չկայ ծախես ուտես, ետքն ալ, մէկ երկու կտոր տուն տեղ մնաց անոնք ալ ծախելու ելլաս, չէ՛ չէ՛, ես ետքի օրս մուրալու միտք չունիմ։

— Իրաւունք ունիս, մա՛յր, կրկնեց Սրուակեան որդի, ատոնց ամէնքը ըրի՛, բայց ասկէ ետք բոլորվին...

— Ատանկ խենթի խօսքեր չեմ ուզեր Արտաշէ՛ս, «խուլլու խուեունտան վազ կէչմէզ»։

— Պիտի ամչնաս մա՛յր, այս օրուընէ պիտի սկսի մեր երջանկութիւնը.

— Անանկ բան մ'ըսեր զաւա՛կս. ես ի՞նչ մեղաւոր ծառան եմ Աստուծոյ որ երջանկութիւն տեսնեմ. իմ ճակատըս ցաւ, կռիւ, ծեծ, արցունք գրուած է. օր մը այսպէս օր մը ա պէս։

Արտաշէս ծանր գլխով սկսաւ մխիթարել, մայրն ու խոստումներ չռայլել անոր որ մէկ կողմէն կ'ողբար զաւկին նորերեւոյթ անառակութեան վրայ, սակայն միւս կողմէ ալ անոր լուրջ ձեւերն ու սովորականէն տարբեր խօսուածքը տեսնելով տկար յոյս մը կ'ըզգար։

— Մեր ցեղին բնութիւնը գիտես մա՛յր, յարեց Արտաշէս, ամէն բանին աղէկը կ'ընենք. հայրս ալ ամէն անառակութեան ծուծը հանած էր։

— Զընէ՛ր չհասնէր ընելու որ օր մը օրանց երեսս չխնդացուց, ինք հալածել երթալէն ետքն ալ զաւկին կտակեց որ չարչարէ մայրը։

— Չէ՛, մա՛յրիկս չէ՛, աղուոր մայրիկս, սիրտդ մի՛ հատցուներ, դուն քեզի սիրտ տուր, որ կեանքը վայելենք ասկէ ետք, երջանկութիւնը շատ հեռուները չէ։

— Իմ երջանկութիւնս գերեզմանին մէջ է մինակ, ո՞ւր է, Աստուած հոգիս առած չունի որ ազատէի։

— Մի՛ ատանկ ծանր խօսքեր ըներ, չէ նէ հիմա ես ալ կը սկսիմ լալու։

Մայր ու զաւակ, երկու երեք ժամ շարունակեցին իրենց տեսակցութիւնը. խեղճ կինը, սովորականէն տարբեր բարի կամեցողութիւն տեսնելով զաւկին վրայ, կը սկսէր աստիճանաբար հաւատ ընծայել անոր խօսքերուն ու խոստումներուն։

Արտաշէս. հետեւեալ օրը գործի մարդոց նման վաճառատուն գնաց, ուր մնացած ապրանքները բեռնակիրին աջակցութեամբ ձեռքէ անցնելով, մաքրեց, կոկեց ու մինչեւ իրիկուն չարաչար աշխատեցաւ։

Վաճառատան նախորդ պաշտօնեաները, վաճառատան շուրջ դեգերելով, հեռուէ հեռու կը դիտէին իրենց երբեմնի տէրոջ ժիր գործունէութիւնն ու իրարու մատնանիշ կ'ընէին Արտաշէսը։

— Մաքրէ՛, մաքրէ՛ մնացածներ մէկը, կարելի է քառորդ գինով առնող կը գտնես։

— Գինը նշանակութիւն չունի անոր համար, պատասխանեց միւսը որ ամէնէն աւելի կը փնտռէր այս պաշտօնանկութենէն. բաւական է որ դրամ անցնի ձեռքը։

Այսպէս վայրահաջութիւններով կը ծաղրէին իրենց տէրը, ամէնէն աննըպաստ գուշակութիւններն ընելով անոր ապագային նկատմամբ։ Մինչդեռ Սրուակեանի տղան կարեւորութիւն իսկ չտալով չահամոլներու, գործ հիմնողի աշխուժով կ'եռեւփէր վաճառատան մէջ, շարունակ նոր ծրագիրներ յղանալով մտքին մէջ ու խորհելով իր ապագայ ուղղութեան վրայ։

Բախտը բոլորովին աննպաստ չգնաց այն օր Արտաշէսի, ուղեւոր վաճառական մը մտաւ վաճառատունէն ներս ու տասը ոսկիի մօտ գնում ըրաւ կանխիկ։ Այս գումար Արտաշէսի համար գիշերուան մը ծախք իսկ չէր կրնար ըլլալ երբեմն, սակայն հիմա, նոր սկսած կեանքին համար ամէնէն մեծ քաջալեր մը, զօրավիգ մը եղաւ անակ որդիին որ սրտին հրճուանքը չէր կրնար զսպել։

Ցաճախորդին մեկնելէն ետք, տօմարները առջին առաւ ու նոր էջեր բանալով, այս առաջին գործողութիւնը մեծ վաճառականի մը կանոնաւորութեամբ արձանագրեց, ակնդէտ սպասելով երկրորդի մը եւս որ չուշացաւ և մէկ ոսկիի չափ ալ այս վերջինին ծախելով նոյնպէս արձանագրեց։

(Շարունակելի)

ՀԱՅ ՄՆՏՈՒԿԻ ՀԱՐՍՆԻՔԻ

ՄԱՔՍՈՒՏ ԳԸԼԸՃՃԵԱՆ

Կ. Պոլիս, Էսկի-Զապթիյէ

Ծամբորդներու համար	5 %	զեղչ
Ամուրիներու	» 10 %	»
Աղքատներու	» 50 %	»

ՉՈՐՍ ԱՆԳԱՄ ԿԱՐԳՈՒՈՂՆԵՐՈՒ ՁՐԻ